
ÚZEMNÝ PLÁN OBCE ĽUBEĽA

---

sprievodná správa

SCHVAĽOVACIA DOLOŽKA

schvaľujúci orgán: Obecné zastupiteľstvo obce Ľubel'a

č. uznesenia: ..... zo dňa .....

č. VZN, ktorým sa schvaľuje záväzná časť ÚPN-O: .....

.....
Ing. Erik Gemzický, PhD.
starosta obce

november 2016

Obstarávateľ	:	Obec Ľubňa
Spracovateľ	:	ing. arch. Viktor Malinovský registračné číslo 0760AA
Osoba odborne spôsobilá na obstarávanie ÚPP a ÚPD podľa §2a zákona č.50/1976 Zb.	:	ing. arch. Ján Burian registračné číslo 229
Riešiteľský kolektív Urbanizmus, demografia	:	ing. arch. Viktor Malinovský ing. arch. Ľuboslava Vlčková
Ochrana prírody a krajiny– konzultácie	:	ing. Ingrid Frühaufová
Poľnohospodárstvo – konzultácie	:	ing. Ingrid Frühaufová
Technická infraštruktúra	:	ing. Juraj Jochmann
Doprava	:	ing. Štefan Škoda

OBSAH

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE	4
1.1. Hlavné ciele riešenia.....	4
1.2. Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu	4
1.3. Údaje o súlade riešenia so zadaním	5
2. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE	5
2.1. Vymedzenie riešeného územia	5
2.2. Väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí územného plánu regiónu	6
2.3. Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady.....	11
2.4. Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy	13
2.5. Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania.....	16
2.6. Návrh funkčného využitia územia	18
2.7. Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, výroby a rekreácie	18
2.8. Vymedzenie zastavaného územia obce.....	22
2.9. Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov....	22
2.10. Návrh na riešenie záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany a ochrany pred povodňami	24
2.11. Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny.....	25
2.12. Návrh verejného dopravného a technického vybavenia	29
2.13. Koncepcia starostlivosti o životné prostredie.....	37
2.14. Vymedzenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov.....	47
2.15. Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu.....	48
2.16. Vyhodnotenie stavebného a iného použitia poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely.....	48
2.17. Hodnotenie navrhovaného riešenia	52
2.18. Návrh záväznej časti.....	53
3. DOPLŇUJÚCE ÚDAJE	
4. DOKLADOVÁ ČASŤ	

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

1.1. HLAVNÉ CIELE RIEŠENIA

Cieľom územného plánu je na podklade prieskumov a rozborov, limitov využitia riešeného územia a schváleného zadania:

- riešiť optimálny spôsob využitia a usporiadania územia v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja a únosnosti územia
- odstrániť funkčné a priestorové disproporcie
- koordinovať záujmy v území
- regulovať a koordinovať investičné činnosti a záujmy
- skvalitniť životné prostredie obce
- zabezpečiť ochranu kultúrneho dedičstva a prírodných hodnôt
- dobudovať verejnú dopravnú, občiansku a technickú vybavenosť obce
- stanoviť plochy pre verejnoprospešné stavby
- vytvoriť predpoklady a podmienky pre rozvoj individuálnej bytovej výstavby intenzifikáciou zastavaného územia ako aj návrhom plôch v extraviláne vhodných pre rozvoj uvedenej funkcie pri zohľadnení záujmov ochrany poľnohospodárskej pôdy
- vytvoriť predpoklady a podmienky pre rozvoj rekreácie a cestovného ruchu
- stanoviť podmienky pre rozvoj občianskej vybavenosti
- stanoviť podmienky pre fungovanie poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a výroby
- vytvoriť podmienky pre fungovanie dopravnej a technickej infraštruktúry
- vytvoriť podmienky pre optimalizáciu automobilovej, cyklistickej a pešej dopravy vrátane návrhu smerových a šírkových úprav komunikácií, návrhu peších chodníkov a vyriešenia parkovísk vo väzbe na jednotlivé funkčné plochy
- návrhové obdobie územného plánu stanoviť do r. 2030

Pri návrhu riešenia je rešpektovaná nadradená územnoplánovacia dokumentácia:

1. koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 v znení ZaD 2011
2. územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja, schválený nariadením vlády SR č.223 z 26.5.1998 v znení jeho neskorších zmien a doplnkov č.1 (r.2005), č.2 (r.2006), č.3 (r.2008) a č.4 (r.2011), ktorých záväzné časti boli vyhlásené Všeobecne záväznými nariadeniami Žilinského kraja.

Obsah a rozsah dokumentácie je spracovaný v súlade s ustanoveniami stavebného zákona a jeho vykonávacej vyhlášky č. 55/2001 Z.z.

1.2. VYHODNOTENIE DOTERAJŠIEHO ÚZEMNÉHO PLÁNU

Obec Lúbeľa má spracovaný územný plán obce – ÚPN Lúbeľa (Ing. arch. Inocent Géze), ktorý bol dňa 22.12.1997 schválený Obecným zastupiteľstvom uznesením č. 8/97. Od doby schválenia územno-plánovacej dokumentácie nebol územný plán preskúmaný ani dopĺňaný zmenami a doplnkami, a pre svoju nekompletnosť a neaktuálnosť je pre obec nepoužiteľný. V r. 2013 bolo spracované zadanie pre nový územný plán, ktoré však nebolo prerokované. Obstarávateľom nového územného plánu obce je Obec Lúbeľa, spracovateľom je Ing. arch. Viktor Malinovský a kolektív spolupracovníkov. Obstarávateľskú činnosť v zmysle §2a stavebného zákona vykonáva Ing. arch. Ján Burian, registračné číslo 229. Práce na novom

územnom pláne boli zahájené v r. 2015, kedy boli spracované prieskumy a rozbor, na základe ktorých bolo vypracované a prerokované zadanie.

1.3. ÚDAJE O SÚLADE RIEŠENIA SO ZADANÍM

Zadanie pre spracovanie nového územného plánu obce bolo schválené dňa 11.2.2016 uznesením obecného zastupiteľstva č.2/2016 Návrh územného plánu vychádza z tohto zadania a riešenie je v súlade s požiadavkami, formulovanými v zadaní.

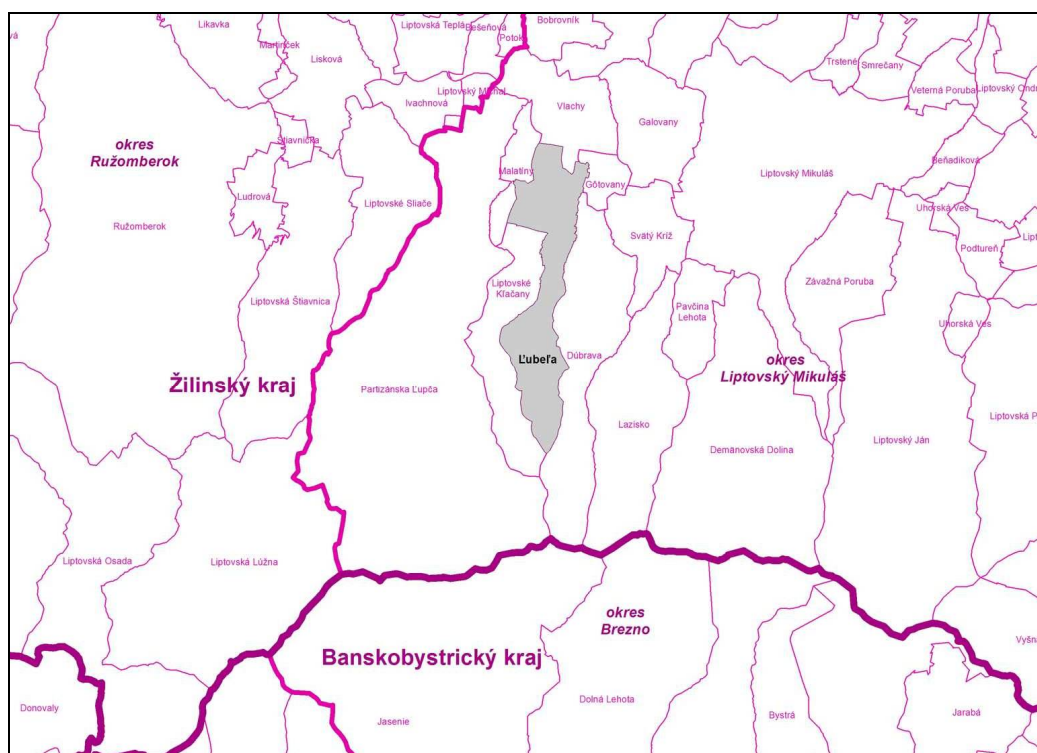
2. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

2.1 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA

Riešené územie je vymedzené administratívnou hranicou obce Ľubeľa. Obec sa skladá z dvoch katastrálnych území - Kráľovská Ľubeľa a Zemianska Ľubeľa. Katastrálne územia majú spolu rozlohu 1745,8 ha. Zo severnej strany obec susedí s katastrom obcí Vlachy a Gôtovany, z východnej a južnej strany s katastrom obce Dúbrava, zo západnej strany s katastrom obce Liptovské Kľačany a Malatíny.

Obec sa nachádza v záujmovom území okresného mesta Liptovský Mikuláš, v Žilinskom kraji. Hranica záujmového územia obce je stanovená súčasnými alebo budúcimi väzbami obce na širšie územie predovšetkým:

- v oblasti dochádzky do stredných škôl
- v oblasti dochádzky do špecializovaných zdravotníckych zariadení
- v oblasti dochádzky do práce
- v oblasti kultúry
- v oblasti rekreácie

Obr. vymedzenie riešeného územia

2.2 VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ ÚZEMNÉHO PLÁNU REGIÓNU

Nadradenou územnoplánovaciu dokumentáciu pre obec a jeho administratívne územie je Územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja, schválený nariadením vlády SR č.223 z 26.5.1998 v znení jeho neskorších zmien a doplnkov č.1 (r.2005), č.2 (r.2006), č.3 (r.2008) a č.4 (r.2011).

Pre spracovanie nových územných plánov sídelných útvarov musia byť rešpektované tie záväzné časti ÚPN – VÚC, ktoré majú dopad na katastrálne územie konkrétneho sídla. Pre obec Ľubelňa a jej administratívne územie sú záväzné nasledujúce regulatívy:

1. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA, OSÍDLENIA A ROZVOJA SÍDELNEJ ŠTRUKTÚRY

- 1.1. *vytvárať podmienky pre vyvážený rozvoj Žilinského kraja v oblastiach osídlenia, ekonomickej, sociálnej a technickej infraštruktúry pri zachovaní zdravého životného prostredia a biodiverzity v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja,*
- 1.8 *podporovať vznik a posilnenie suburbánných pásiem okolo miest Žilina, Martin, Čadca, Liptovský Mikuláš, Ružomberok a Dolný Kubín,*
- 1.11 *podporovať ťažiská osídlenia ako rozvojové sídelné priestory vytváraním ich funkčnej komplexnosti so zohľadnením ich regionálnych súvislostí,*
- 1.12 *podporovať nástrojmi územného rozvoja diverzifikáciu ekonomickej základne ťažisk osídlenia pri využívaní špecifických daností a podmienok jednotlivých území,*
- 1.16 *vytvárať podmienky pre budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyvázenej hierarchizovanej štruktúry*
  - 1.16.1 *podporovať ako rozvojové osi prvého stupňa :*
    - a) *považskú rozvojovú os : Trenčín-Žilina,*
    - b) *žilinsko-podtatranskú rozvojovú os : Žilina-Martin-Poprad-Prešov,*
    - c) *žilinsko-kysuckú rozvojovú os : Žilina-Čadca-hranica SR/ČR,*
    - d) *zvolensko-turčiansku rozvojovú os : Banská Bystrica-Turčianske Teplice-Martin (návrh v úseku Banská Bystrica-Martin),*
- 1.17 *napomáhať rozvoju vidieckeho priestoru a náprave vzťahu medzi mestom a vidiekom na základe nového partnerstva, založeného na vyššej integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka nasledovnými opatreniami :*
  - 1.17.1 *vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území a integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka,*
  - 1.17.2 *podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,*
  - 1.17.3 *zachovať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonickopriestorové prostredie,*
  - 1.17.4 *vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centram, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,*
- 1.21 *d'alšie rozvojové plochy v katastrálnych územiach jednotlivých obcí riešiť v nadväznosti na zastavané územia, nevytvárať izolované urbanistické celky, rešpektovať prírodné a historické danosti územia obce; v novovytváraných územných celkoch ponechať rezervu pre vnútro sídelnú a vnútroareálovú zeleň.*

3. V OBLASTI ROZVOJA REKREÁCIE, TURISTIKY, CESTOVNÉHO RUCHU A KÚPEĽNÍCTVA

- 3.1 vytvoriť nadregionálny, regionálny a miestny funkčno - priestorový subsystém turistiky, rekreácie a cestovného ruchu v súlade s prírodnými a civilizačnými danosťami kraja, ktorý zabezpečí každodennú a víkendovú rekreáciu obyvateľov kraja, hlavne z miest a ktorý vytvorí optimálnu ponuku pre domácu a zahraničnú turistiku, prednostne kúpeľnú, poznávaciu, športovú a relaxačnú,
- 3.2 podporovať diferencované regionálne možnosti využitia rekreácie, turistiky a cestovného ruchu na zlepšenie hospodárskej stability a zamestnanosti, najmä na Kysuciach, Orave a v Turci, na upevňovanie zdravia a rekondíciu obyvateľstva, predovšetkým v mestách Žilina, Ružomberok, Martin a Liptovský Mikuláš a na zachovanie a využitie kultúrneho dedičstva vo všetkých okresoch kraja,
- 3.7 dobudovať na medzinárodných cestných trasách E-50, E-75 a E-77 zariadenia na zachytenie a využitie turistického tranzitu na území kraja budovaním motoristických a cyklistických trás a okruhov cez Rajeckú kotlinu, Turiec a Liptov; realizovať úseky Malého tatranského okruhu a Veľkého tatranského okruhu, prípadne ďalších medzištátnych okruhov, ktoré prebiehajú územím kraja,
- 3.9 vypracovaním regionálnej stratégie a náväzného generelu cestovného ruchu previazať ciele rekreačného a poznávacieho turizmu a kúpeľníctva; podporovať tvorbu mikroregionálnych stratégií a územnoplánovacej dokumentácie (hlavne územných plánov zón) pre lokality a strediská cestovného ruchu a kúpeľníctva,
- 3.13 rezervovať plochy na športovú infraštruktúru v rámci sídelných útvarov miest, v Liptovskom Mikuláši,
- 3.14 podporovať aktivity, ktoré súvisia s realizáciou siete miestnych cyklotrás nadväzujúcich na navrhované cyklomagistrály.

4. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA Z HĽADISKA EKOLOGICKÝCH ASPEKTOV, OCHRANY PÔDNEHO FONDU, OCHRANY PRÍRODY A KRAJINY A OCHRANY KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

- 4.1 rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability kraja a ich funkčný význam v kategóriách
  - 4.1.3 biocentrá regionálneho významu podľa schváleného územného plánu,
  - 4.1.4 biokoridory nadregionálneho a regionálneho významu podľa schváleného územného plánu regiónu,
- 4.3 dodržiavať pri hospodárskom využívaní území, začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky
  - 4.3.1 pre chránené územia (vyhlásené a navrhované na vyhlásenie) podľa osobitných predpisov o ochrane prírody a krajiny, kategórie a stupňa ochrany,
  - 4.3.2 pre lesné ekosystémy, vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane lesov v kategóriách ochranné lesy a lesy osobitného určenia,
  - 4.3.3 pre poľnohospodárske ekosystémy, vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane poľnohospodárskej pôdy v kategóriách podporujúce a zabezpečujúce ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty),
- 4.4 zachovať prirodzený charakter vodných tokov, zaradených medzi biokoridory, chrániť jestvujúcu sprievodnú vegetáciu a chýbajúcu vegetáciu doplniť autochtónnymi druhmi,
- 4.5 zabezpečiť skladbu terestrických biokoridorov vo voľnej krajine len prírodnými prvkami - trávne porasty, stromová a krovinová vegetácia a vylúčiť všetky aktivity, ohrozujúce prirodzený vývoj (vylúčenie chemických vyživovacích a ochranných látok, skládky odpadov a pod.),

- 4.6 stabilizovať spodnú hranicu lesov a zvýšiť ich biodiverzitu ako ekotónovú zónu les - bezlesie,
- 4.7 podporovať extenzívne leso-pasienkárske využívanie podhorských častí, s cieľom zachovania krajinársky a ekologicky hodnotných území s rozptýlenou vegetáciou,
- 4.8 zachovať územné časti s typickou rázovitťou krajinnej štruktúry daného regiónu (Kysuce, Orava, Liptov, Turiec),
  - 4.8.2 preveriť pri každom navrhovanom veľkoplošnom zábere, líniom zábere krajiny, alebo inom technickom diele :
    - a) dopad navrhovaných stavieb na okolitú krajinu - krajinný obraz (harmónia, kompozícia, vyváženosť, mierkovitosť),
    - b) dopad navrhovaných stavieb na zmenu krajinnej panorámy miesta alebo línie,
    - c) bezprostredný dopad a mieru devastácie lokálnych krajinných scenérií, alebo ich zmenu,
    - d) prínos možných vizuálnych vnemov z krajinného obrazu priamo z navrhovaných diel (diaľnice),
    - e) dopad na psychologické pôsobenie navrhovaných stavieb v krajine,
    - f) dopad na biodiverzitu, prvky ÚSES a biotopy chránených druhov,
- 4.12 rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond a lesný pôdny fond ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj kraja, definovaný v záväznej časti územného plánu; osobitne chrániť ornú pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, ornú pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia, ako aj poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vykonané osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti,
- 4.13 v obciach a ich miestnych častiach v ochranných pásmach Národného parku Nízke Tatry
  - 4.13.1 viazať novú výstavbu v ďalšom procese urbanizácie predovšetkým na jestvujúce sídelné útvary v podhorskej oblasti,
  - 4.13.2 realizovať rozširovanie zastavaného územia obcí na úkor poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy len v súlade so schválenou územnoplánovacou dokumentáciou a na základe posúdenia vplyvov na životné prostredie,
  - 4.13.3 zohľadňovať pri umiestňovaní činností na území ich predpokladaný vplyv na životné prostredie a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov,
- 4.20 vymedziť hranice zátopových území vodných tokov v ÚPD obcí za účelom ochrany priestoru riečnych alúvií pre situácie vysokých vodných stavov a ochrany biotických prvkov a ich stanovísk v alúviách vodných tokov

5. V OBLASTI ROZVOJA NADRADENEJ DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

- 5.3 infraštruktúra cestnej dopravy
  - 5.3.16 v návrhovom a výhľadovom období zabezpečiť územnú rezervu cesty I/18 celoštátneho významu v trase a úsekoch : a) Liptovský Mikuláš, trasa južným okrajom mesta, súbežná s pripravovanou preložkou železničnej trate č. 180, v kategórii MZ 14,0/60, súbežná cesta s diaľnicou D1,
- 5.4 infraštruktúra železničnej dopravy
  - 5.4.4 v návrhovom a výhľadovom období chrániť územný koridor a vo výhľadovom období realizovať modernizáciu železničnej trate č. 180 I. kategórie na traťovú rýchlosť do 160 km/h, v trase multimodálneho koridoru č. Va., koridorová sieť TEN-T, sieť AGC č. E40, sieť AGTC č. C-E v trase a úsekoch: a) v existujúcom koridore trate v úsekoch technicky vynútených lokálnych úprav smerového vedenia trate, b) v nových úsekoch smerového vedenia trate mimo existujúce železničné pozemky

Vlachy - Liptovský Mikuláš - Liptovský Hrádok, Kráľova Lehota - Hybe, Východná - Važec - hranica Žilinského a Prešovského kraja,

5.6 infraštruktúra leteckej dopravy

5.6.3 v návrhovom a výhľadovom období chrániť územie letísk pre letecké práce na lokalitách Dolná Štubňa, Košťany, Gôtovany, Liptovský Ondrej,

6. V OBLASTI VODNÉHO HOSPODÁRSTVA

6.1 rešpektovať z hľadiska ochrany vôd

6.1.1 ochranné pásma vodárenských zdrojov,

6.6 zabezpečiť rozvoj verejných kanalizácií v súlade s vecnými požiadavkami smernice 91/271/EHS (transponovanými do zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách), vrátane časového harmonogramu, s cieľom vytvoriť podmienky pre zabezpečenie dobrého stavu vôd do roku 2015. To znamená :

6.6.1. zabezpečiť zodpovedajúcu úroveň odvádzania a

6.6.3. ak je v aglomeráciách s veľkosťou pod 2 000 EO vybudovaná stoková sieť, alebo sa aglomerácia nachádza v území vyžadujúcu zvýšenú ochranu podzemných vôd, povrchových vôd, prírodných liečivých vôd a prírodných minerálnych vôd, zabezpečiť primeranú úroveň čistenia komunálnych odpadových vôd alebo splaškových odpadových vôd tak, aby bola zabezpečená požadovaná miera ochrany recipienta; opatrenia budú realizované priebežne v súlade s plánom rozvoja verejných kanalizácií,

6.6.4. zabezpečiť realizáciu opatrení pre zmiernenie negatívneho dopadu odľahčovaní a odvádzania vôd z povrchového odtoku na ekosystém recipienta,

6.6.5. vylúčiť vypúšťanie čistiarenskeho kalu a obsahu žúmp do povrchových vôd a podzemných vôd,

6.7 prednostne zabezpečiť výstavbu týchto stavieb :

6.7.3 pre aglomerácie menej ako 2 000 EO :

g) Gôtovany, Ižipovce, Lúbeľa, Malatíny, Partizánska Lúpeča, Prosiek, Veterná Poruba, Vlachy, vybudovanie obecných kanalizácií s ČOV,

6.8 podporovať rozvoj kanalizácií a ČOV v obciach a miestnych častiach, ktoré nie je možné riešiť formou skupinových kanalizácií,

6.12 zabezpečiť likvidáciu povodňových škôd z predchádzajúcich rokov a budovať protipovodňové opatrenia na tokoch v území, ktoré je ohrozované povodňovými prietokmi a dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí,

6.14 rešpektovať pásma ochrany verejných vodovodov, verejných kanalizácií a vodohospodárskych stavieb.

7. V OBLASTI NADRADENEJ ENERGETICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

7.4.1 realizovať opatrenia na zníženie spotreby elektrickej energie v priemysle a energeticky náročných prevádzkach,

7.4.2 minimalizovať využívanie elektrickej energie na výrobu tepla,

7.7 podporovať rozvoj plynofikácie územia kraja, chrániť koridory existujúcich a navrhovaných plynovodov a plynárenských zariadení,

7.9 zriaďovať zásobovacie VTL a STL prepojovacie sústavy plynovodov hlavne v okresoch Námestovo, Ružomberok, Liptovský Mikuláš,

7.13 vytvárať priaznivé podmienky na intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike,

7.14 podporovať a presadzovať v regióne ŽSK s podhorskými obcami využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia, MVE a pod.) pre potreby obyvateľstva a služieb pri zohľadnení miestnych podmienok,

7.15 znižovať energetickú náročnosť objektov (budov) z hľadiska tepelných strát.

8. V OBLASTI ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

8.1 zabezpečiť postupnú sanáciu a rekultiváciu nevyhovujúcich skládok odpadov a starých environmentálnych záťaží do roku 2015,

8.7 vytvoriť systémové podmienky pre rozvoj podnikateľskej sféry v oblasti využívania a spracovania odpadov v zmysle navrhovaných opatrení, vyšpecifikovaných v textovej časti návrhu územného plánu veľkého územného celku Žilinský kraj.

9. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA Z HĽADISKA HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA

9.1 zamerať hospodársky rozvoj jednotlivých okresov v kraji na zvýšenie počtu pracovných príležitostí v súlade s kvalifikačnou štruktúrou obyvateľstva s cieľom znížiť vysokú mieru nezamestnanosti vo väčšine okresov kraja,

II. VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

2. DOPRAVNÉ STAVY

2.1 Dopravné stavby cestné

2.1.1 diaľnica D1 v kompletnej trase, diaľničné križovatky a privádzače, sprievodné komunikácie I/61 a I/18

3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

3.1 vodohospodárske stavby

3.1.3 kanalizácie a čistiarne odpadových vôd a s nimi súvisiace stavby

3.1.3.3.pre aglomerácie menej ako 2 000 EO:

g) Gôtovany, Ižipovce, Lubeľa, Malatíny, Partizánska Ľupča, Prosiek, Veterná Poruba, Vluchy, vybudovanie obecných kanalizácií a ČOV

3.1.10 odstraňovanie povodňových škôd,

3.1.11 preventívne protipovodňové opatrenia v povodiach drobných tokov,

3.4. stavby na zneškodňovanie, využívanie a spracovanie odpadov

3.4.2 stavby a zariadenia na zneškodňovanie, dotriedňovanie, kompostovanie a recykláciu odpadov

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb je možné podľa § 108 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (Stavebný zákon) v znení zákona č. 103/1990 Zb., zákona č. 262/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 136/1995 Z.z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 199/1995 Z.z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 286/1996 Z.z., zákona č. 229/1997 Z.z., zákona č. 175/1999, zákona č. 237/2000 Z.z., zákona č. 416/2001 Z.z., zákona č. 553/2001 Z.z., a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 217/2002 Z.z. pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

2.3 ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY

- **vývoj a charakteristika demografického potenciálu**

Podľa údajov ŠÚ SR žilo k 31.12.2014 v obci Lúbeľa 1119 obyvateľov. Podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 mala obec Lúbeľa 1125 trvalo bývajúcich obyvateľov. Z celkového počtu obyvateľov je počet žien 577 a počet mužov 542. Priemerný vek obyvateľstva v roku 2014 bol 42,44 rokov, pričom u žien dosiahol hodnotu 43,6 rokov, u mužov 41,2 rokov.

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v období rokov 1991 – 2014 v obci Lúbeľa

rok	počet obyvateľov				index vitality
	spolu	vekové skupiny			
		predproduktívny	produktívny	poproduktívny	
1991 abs.	1 176	267	648	261	102
%		22,8	55,1	22,1	
2001 abs.	1 123	175	687	261	67
%		15,6	61,2	23,2	
2011 abs.	1 125	157	696	272	58
%		13,4	61,9	24,1	
2014 abs.	1 119	153	791	176	86
%		13,7	70,7	15,6	

Index vitality = podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku a počtu obyvateľov v poproduktívnom veku.

Na základe výpočtu indexu vitality v sledovanom období je zrejmé, že obec má regresívny teda ubúdajúci typ populácie, ktorá nie je schopná narastať prirodzenou mierou.

Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1991 – 2014 v obci Lúbeľa

rok sčítania	1970	1991	2001	2011	2014
počet obyvateľov	1340	1 176	1 123	1 125	1 119
prírastok obyvateľov		-651	53	+2	-6
index rastu		87,7	95,4	100,2	99,6

V sledovanom období rokov 1970 až 2014 zaznamenal počet obyvateľov najväčší pokles v rokoch 1970 až 1990. Od roku 2001 po rok 2014 bol pokles zanedbateľný a celkovo je možné konštatovať, že počet obyvateľov v obci je za posledných 5 rokov je stabilizovaný. Podľa dynamiky vývoja počtu obyvateľov patrí obec do kategórie obcí so stagnujúcou populáciou. Podľa SODB sa v r. 2011 hlásilo k slovenskej národnosti 98% obyvateľov.

Národnosť	Spolu
Slovenská	1 106
Maďarská	2
Česká	6
Ruská	1
Nezistená	10

Podľa vzdelanostnej štruktúry má základné vzdelanie ukončených 14% obyvateľov, učňovské bez maturity 21,5%, stredné odborné bez maturity 11,5%, úplné stredné s maturitou 19% a vysokoškolské 13% obyvateľstva. Bez vzdelania je 14%. Údaje sú podľa SODB 2011.

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Spolu
Základné	157
Učňovské (bez maturity)	242
Stredné odborné (bez maturity)	129
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	29
Úplné stredné odborné (s maturitou)	213
Úplné stredné všeobecné	30
Vyššie odborné vzdelanie	5
Vysokoškolské spolu	147
Bez školského vzdelania	157
Nezistené	16

Podľa údajov SODB 2011 z náboženského vyznania prevláda rímskokatolícka cirkev, a to 72,3%, k evanjelickej cirkvi augsburského vyznania sa hlási 12,5% obyvateľov. Údaje sú podľa SODB 2011.

Náboženské vyznanie	Spolu
Rímskokatolícka cirkev	813
Gréckokatolícka cirkev	1
Pravoslávna cirkev	2
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	141
Reformovaná kresťanská cirkev	2
Evanjelická cirkev metodistická	5
Starokatolícka cirkev	1
Cirkev bratská	1
Kresťanské zbory	5
Bez vyznania	116
Iné	3
Nezistené	35

- **demografická prognóza**

Výhodná poloha obce pri ceste I/18, na dobrej úrovni vybudovaná základná občianska vybavenosť hlavne v oblasti školstva, kultúry a športu, perspektíva dobudovania technickej infraštruktúry, kvalita životného prostredia, priaznivá dochádzková vzdialenosť do okresného mesta Liptovský Mikuláš a väzba na strediská rekreácie a turizmu v blízkom okolí vytvárajú predpoklady pre zvýšený záujem o bývanie v obci spojený s migráciou obyvateľov okolitých sídiel do obce.

V súlade s doterajším demografickým vývojom a vyššie uvedenými priaznivými podmienkami rozvoja je možné predpokladať, že v roku 2030 za predpokladu dobudovania technickej infraštruktúry a vytvorenia podmienok pre rozvoj individuálnej bytovej výstavby bude mať obec Ľubelňa cca 1200 obyvateľov.

- **bytový fond**

Podľa údajov Obecného úradu v obci je v súčasnosti 402 bytov v rodinných domoch a 18 bytov v bytových domoch, z toho neobývaných je 19 rodinných domov, 29 je využívaných ako rekreačné bývanie. Súčasná priemerná obložnosť je 3,16 obyvateľa/1byt. Stav bytového fondu a úrovne bývania je podľa jednotlivých ukazovateľov na porovnateľnej úrovni ako celoslovenský priemer. Vo vzťahu k prognóze vývoja obyvateľstva a potrebám rozvoja bytovej výstavby v obci je potrebné sa zamerať na obnovu jestvujúceho bytového fondu, zvýšenie jeho kvality a modernizáciu.

V návrhovom období je možné predpokladať odpad bytového fondu v počte cca 32 bytov, z toho časť z dôvodu ich nevyhovujúceho technického stavu a časť z dôvodu zmeny funkčného využitia na rekreačné účely. Pôjde v prvom rade o staršie rodinné domy na okraji zastavaného územia.

Počet trvalo obývaných bytov podľa údajov v r. 2011	372
Odpad bytového fondu do r. 2030	30 - 40
Zostatok súčasného bytového fondu v r. 2030.....	340 - 330
Potreba bytov v r. 2030 pri obložnosti 3,0 obyv./byt.....	400
Potreba výstavby nových bytov do r. 2030	60 - 70

Z predpokladaného demografického nárastu a pri predpokladanom úbytku bytového fondu (nevyhovujúci, zmena funkcie na rekreačné chalupy) vyplýva do r. 2030 potreba 60 - 70 bytov v rodinných i nízkopodlažných bytových domoch.

- **ekonomická aktivita a pracovné príležitosti**

Počet ekonomicky aktívnych obyvateľov v obci podľa SODB v r. 2011 bolo 578. Z toho 483 za prácou dochádzalo do blízkych miest. Najviac obyvateľov podľa odvetví ekonomických aktivít pracuje vo verejnej správe, veľkoobchode a maloobchode, v oblasti vzdelávania, v potravinárstve, v poľnohospodárstve a zdravotníctve. V r. 2014 bolo v obci 97 evidovaných nezamestnaných.

Pre elimináciu tohto javu je navrhované vytvoriť vhodné podmienky pre znižovanie nezamestnanosti v obci (podpora tradičných ľudových remesiel, drobné podnikateľské aktivity, podnikanie v oblasti služieb, agroturizmu a turizmu). Návrh nových kapacít občianskej a športovej vybavenosti v obci a výrobných služieb vytvorí nové pracovné príležitosti, čo prispeje k menšej dochádzke za prácou, k zvýšeniu podielu voľného času a k skvalitneniu života obyvateľov obce.

2.4 RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY

- **poloha a význam obce v rámci štruktúry osídlenia, funkčné a priestorové usporiadanie širšieho územia**

Obec Ľubelňa sa nachádza v juhozápadnej časti okresu Liptovský Mikuláš v údolí Kľačianky. Územie obce je poľnohospodárskou krajinou, ktorá prechádza v južnej časti do lesov ochranného pásma Národného parku Nízke Tatry. Katastrálne územie je členité, najnižší bod obce sa nachádza v nadmorskej výške 560 m n. m., stred územia sa nachádza v nadmorskej výške 612 m n. m. a južná hranica má nadmorskú výšku 1585 m n. m.

Z hľadiska štruktúry osídlenia patrí obec Ľubel'a do veľkostnej skupiny obcí Žilinského kraja s počtom obyvateľov 1000 – 1999 obyvateľov. V obci prevláda jedno- a dvojpodlažná zástavba vidieckeho charakteru. Výhodná poloha, dobrá úroveň základnej občianskej vybavenosti, kvalita životného prostredia a priaznivá dochádzková vzdialenosť do okresného mesta Liptovský Mikuláš a do stredísk rekreácie v blízkom okolí vytvára predpoklady pre zvýšený záujem o bývanie v obci.

- **väzby obce na záujmové územie**

Obec sa nachádza v suburbánnom pásme mesta Liptovský Mikuláš, administratívneho, kultúrneho, vzdelanostného a ekonomického centra a sídla okresu. Obec má výhodnú polohu na trase cesty I/18, ktorá sa napája na diaľnicu D1 v obci Ivachnová. V blízkosti sa nachádza vodné dielo Liptovská Mara a termálne kúpalisko Bešeňová. Katastrom obce neprechádza železničná trať, najbližšia železničná zastávka je v obci Vlachy, železničná stanica je v Liptovskom Mikuláši, vzdialenom cca 15 km.

Administratívne územie obce pozostáva z dvoch katastrov: Kráľovská Ľubel'a a Zemianska Ľubel'a. Rozloha riešeného územia je 1745,8 ha. Kataster obce susedí s katastrami obcí Vlachy, Gôtovany, Dúbrava, Malatiny a Liptovské Kľačany. Obec je súčasťou regiónu Ekológ spolu s obcami Partizánska Ľupča, Vlachy, Liptovské Kľačany, Malatiny, Gôtovany, Dúbrava, Pavčina Lehota.

- **zásady ochrany a využívania osobitne chránených častí krajiny, územný priemet ekologickej stability krajiny**

Do veľkej časti riešeného územia od jej južného okraja až po cestu I/18 zasahuje ochranné pásmo Národného parku Nízke Tatry (II. stupeň ochrany). Severná časť územia sa nachádza v I. stupni ochrany v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Na území obce sa nenachádzajú ďalšie veľkoplošné ani maloplošné chránené územia Národnej sústavy chránených území, ani územia Súvislej európskej sústavy chránených území NATURA 2000 – územia európskeho významu a chránené vtáčie územia.

Ochranné pásmo NP Nízke Tatry – Národný park bol vyhlásený 14.6.1978 Nariadením Vlády SSR č.119/197.Územie národného parku a jeho ochranného pásma bolo prevyhlásené nariadením vlády Slovenskej republiky č. 182/1997 Z.z. o Národnom parku Nízke Tatry.

V r. 2004 boli vyhláškou Krajského úradu životného prostredia v Žiline č. 9/2004 zo 4. októbra 2004 o Návštevnom poriadku Národného parku Nízke Tatry a jeho ochranného pásma, upravené podrobnosti o povinnostiach návštevníkov Národného parku Nízke Tatry a jeho ochranného pásma, o rozsahu a spôsobe dopravy a o kultúrno - výchovnom využívaní národného parku a jeho ochranného pásma.

Národný park Nízke Tatry jeho ochranné pásmo zaberá celé horské pásmo Nízkych Tatier.

Má rozlohu 728 km² a jeho ochranné pásmo 1 102 km².

V Ochrannom pásme NP Nízke Tatry platí v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny 2. stupeň ochrany.

Vo veľmi malej miere, na južnej hranici katastrálneho územia obce Ľubel'a zasahuje do obce aj vlastné územie Národného parku Nízke Tatry, kde platí 3. stupeň ochrany.

- **Významné biotopy**

Biotopy, ktoré boli identifikované v riešenom území, sú charakterizované podľa Katalógu biotopov Slovenska.

Lesné biotopy

- Ls 4. Lipovo - javorové sutinové lesy (9180*) - biotop európskeho významu

Nelesné biotopy

- Al3 Alpínske a subalpínske vápnomilné travinno-bylinné porasty (6170) - biotop európskeho významu
- Tr8 - Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte (6230*) – biotop európskeho významu
- Lk3- Mezofilné pasienky a spásané lúky - biotop národného významu

- **Chránené druhy**

Črievičnik papučkový (*Cypripedium calceolus*)

Trčnček jednolistý (*malaxis monophyllos*)

- **Územný systém ekologickej stability**

Územný systém ekologickej stability na nadregionálnej úrovni (GNÚSES)

Podľa Generelu nadregionálneho územného systému ekologickej stability – GNÚSES a jeho aktualizovanej forme sa v území nachádza:

Biocentrum nadregionálneho významu Ďumbierske Nízke Tatry - nachádza sa v južnej časti obce, v území sú zastúpené kryštalicke horniny, vo veľkej miere sú zastúpené vápence a dolomity. Vo vápencových obaloch je vytvorený kras s množstvom jaskýň.

Územný systém ekologickej stability na regionálnej úrovni (RÚSES)

Podľa regionálneho územného systému ekologickej stability okresu Liptovský Mikuláš, ktorý bol spracovaný v r. 2011, do územia nezasahujú žiadne prvky ÚSES na regionálnej úrovni.

Územný systém ekologickej stability na miestnej úrovni (MÚSES)

Na miestnej úrovni sú hodnotnými prvkami kostry ÚSESu najmä brehovú porasty pozdĺž miestnych vodných tokov – Kľačianka, Dúbravka a ich prítoky.

Za interakčný prvok v území možno považovať lesné komplexy v južnej časti územia, ktoré bezprostredne nadväzujú na lesné komplexy NP Nízke Tatry a sú súčasťou OP NP Nízke Tatry.

Pre zachovanie krajinného rázu a pre trvalo udržateľný rozvoj obce je potrebné presadzovať v administratívnom území obce tieto krajinné-ekologické opatrenia:

- vytvárať podmienky pre usmernené turistické a rekreačné využívanie územia,
- nezasahovať do vodných tokov ani do ich ochranných pásiem neumiestňovať do ich blízkosti zástavbu, ktorá by vyžadovala zásahy do toku
- zachovať resp. posilniť líniovú a skupinovú nelesnú drevinovú vegetáciu v území
- podporiť obnovu brehovú porastov prirodzenými drevinami
- zachovať prirodzený ráz vodných tokov a neregulovať ich korytá
- vytvárať podmienky pre lepšie zachytávanie vody v území a spomalenie odtoku povrchovej vody z povodia toku Kľačianka vhodnými lesohospodárskymi a poľnohospodárskymi opatreniami
- stabilizovať zosuvné územia výsadbou drevín a krovín
- zabrániť vytváraniu čiernych skládok

- brániť šíreniu nepôvodných, invázných druhov na poľnohospodárskej pôde (pasienky, trvalé trávne porasty, prechodné lesokroviny) a likvidovať ich biologickým spôsobom bez použitia chemikálií
- zachovávať prirodzené lesné porasty
- realizovať ťažbu drevín šetrným spôsobom, vzhľadom na vysoký podiel ochranných lesov v území

2.5 NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA

- **základná urbanistická koncepcia a kompozícia**

Obec je založená ako skupinová cestná dedina so zachovanou parceláciou a zachovanou ľudovou architektúrou obytných budov a hospodárskych stavieb v centrálnej časti. Obec sa skladá z dvoch pôvodných obcí – Kráľovskej Lubele a Zemianskej Lubele, ktoré neskôr vytvorili jeden celok. Obec má v súčasnosti pozdĺžny tvar v severojužnom smere, paralelne situované ulice sú limitované terénom, riekou Kľačianka a cestami III. tr. do obcí Dúbrava a Liptovské Kľačany, ktoré považujeme za hlavnú a vedľajšiu kompozičnú os. V centre obce, ktoré považujeme za ťažiskový priestor obce, sú vytvorené voľné priestranstvá, okolo ktorých je sústredená občianska vybavenosť. Tu sa nachádzajú aj staršie domy s charakteristickou úzkou parceláciou, pozdĺžnym tvarom, bočným vstupom v strede domu, sedlovou strechou a štítom orientovaným do ulice. V tejto zástavbe sa zachovalo niekoľko pôvodných drevených domov zo začiatku 20. storočia. Navrhuje sa dotvoriť tento centrálny priestor obce vhodnými úpravami verejnej zelene, mobiliárom a primeraným osvetlením, a tak zvýšiť jeho atraktivnosť pre obyvateľov i návštevníkov. V obci sa nachádzajú dve zvonice, drevená v centrálnej časti sídla a murovaná v severnej časti sídla, netvorí však vertikálne dominanty v zástavbe. Návrh zachováva jestvujúcu výškovú hladinu zástavby jestvujúcej i navrhovanej zástavby, nevytvára dominanty a v maximálnej miere rešpektuje prírodnú scenériu a priehľady do krajiny.

Navrhovaná obytná zástavba nadväzuje na jestvujúcu zástavbu obce severným a južným smerom, pričom komunikačná sieť nadväzuje na jestvujúcu založenú severojužnú sieť doplnenú priečnymi prepojeniami. Za výrazný kompozičný prvok je treba považovať vodný tok Kľačianku, ktorej brehové porasty tvoria výrazný krajinársky prvok v jestvujúcej i navrhovanej zástavbe a tiež v poľnohospodársky využívannej krajine.

Pri návrhu sme sa riadili týmito zásadami a požiadavkami:

- okolitú krajinu považovať za významnú súčasť kompozície zástavby sídla, zachovávať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavby
  - zachovať jestvujúcu hladinu zástavby, u nových stavieb zachovať primeraný objem a tvaroslovie tak, aby vynikli panoráma okolitej krajiny a silueta sídla
  - zachovať v kompozícii dôležité kompozičné osi – vodný tok, pretekajúci sídlom a jeho sprievodná zeleň a taktiež základné, nosné komunikácie so sprievodnou zeleňou
  - zachovať plošný rozsah existujúcej verejnej zelene
  - novou zástavbou vytvoriť ponukové plochy pre ďalší rozvoj obce
- **vymedzenie potrieb bývania, občianskej vybavenosti, rekreácie, výroby, dopravy, zelene a ostatných plôch**

Predpokladaný nárast počtu obyvateľov z 1125 v r. 2011 na 1200 v r. 2030 predstavuje prírastok cca 75 obyvateľov. Pri výhľadovej obložnosti 3,0 obyvateľov na 1 byt to vyvolá potrebu

cca 60 - 70 nových bytov. Navrhované plochy pre rodinné domy sú prevažne v severnej a južnej časti obce, v zastavanom území v prielukách. Plocha pre výstavbu málopodlažných bytových domov (12 b.j.) je vymedzená v severovýchodnej časti. Na výhľadový počet obyvateľov je dimenzovaná občianska vybavenosť, športové plochy, plochy statickej dopravy a verejnej zelene. V oblasti občianskeho vybavenia územný plán dopĺňa maloobchodné a stravovacie kapacity, priestory pre seniorov (denný stacionár) a lekárske ambulancie s lekárňou. Športový areál je navrhnuté dobudovať o tribúnu so sociálnym zariadením a príp. ďalšie ihriská (tenisové a loptové), nová športová plocha je navrhnutá pri navrhovanej obytnej zástavbe v severnej časti (multifunkčné ihrisko, tenis a pod.). Pre potreby cestovného ruchu a rekreácie sa navrhuje rekonštrukcia areálu býv. pionierskeho tábora. Nové kapacity maloobchodu a služieb sú navrhované v severnej časti obce pri navrhovanej obytnej ploche a aj ako doplnková funkcia pri rodinných domoch. Nové plochy pre drobnú nezávadnú výrobu a výrobné služby sú navrhované pri poľnohospodárskom dvore a pri športovom ihrisku. V oblasti dopravy sa navrhujú nové obslužné komunikácie v navrhovaných lokalitách pre bývanie, parkovacie miesta pre občiansku vybavenosť, pešie cesty a turistické cyklotrasy. Verejná zeleň je súčasťou centra obce a navrhuje sa jej rekonštrukcia a dosadba spolu s rekonštrukciou verejného priestranstva.

- **zásady ochrany a využitia kultúrno – historických a prírodných hodnôt**

Obec vznikla zlúčením dedín Kráľovská Ľubeľa a Zemianska Ľubeľa. Kráľovská Ľubeľa je doložená už v roku 1278, kedy prináležala ku kráľovským majetkom, časť obce a majetky patrili uhorskému kráľovi aj v 14. – 15. storočí. Bola majetkovou súčasťou hradu Liptov (1469). Po jeho zániku bola od tretiny 15. stor. majetkovou súčasťou hradu Likava. Časť Ľubele a jej majetku získali začiatkom 14 stor. zemania, odtiaľ pochádza aj názov Zemianska Ľubeľa o ktorej je prvá písomná zmienka vr. 1335. K zlúčeniu obidvoch dedín došlo v r. 1924 pod názvom Lubela. Názov sa zmenil v r. 1948 na Ľubeľa. V stredoveku hľadali v údolí Kľačianky zlato, od 18. storočia tu boli bane na antimon a vyskytovalo sa aj železo, olovo, zlato.

- **nehnutel'né kultúrne pamiatky**

V Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR (ÚZPF) nie sú v obci Ľubeľa evidované žiadne národné kultúrne pamiatky (NKP). V obci sa nachádzajú dve zvonice, jedna drevená a druhá murovaná a tiež objekt modlitebne, ktoré sú navrhované na zápis do zoznamu pamätihodností obce.

- **archeologické lokality**

V katastri obce sa nenachádzajú žiadne archeologické náleziská, je však predpoklad existencie osídlenia už pred 13. storočím a tým aj predpoklad archeologických nálezov pri výstavbe v obci. Keďže sa na území katastrov Kráľovská Ľubeľa a Zemianska Ľubeľa doteraz nerobil systematický archeologický prieskum, je oprávnený predpoklad, že aj na riešenom území sa môžu nachádzať nateraz neznáme archeologické náleziská a stavebnou činnosťou môžu byť narušené resp. zničené. Pri akejkoľvek stavebnej činnosti je potrebné rešpektovať podmienky, vyplývajúce z ustanovení pamiatkového zákona, týkajúcich sa archeologických nálezísk (§30, §40 a §41). Krajský pamiatkový úrad Žilina v spolupráci s príslušným stavebným úradom zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezísk v územnom a stavebnom konaní. Do zoznamu pamätihodností obce sa navrhuje zaradiť kríže a božie muky umiestnené pri cestách, obidve zvonice a modlitebňu.

2.6 NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA

- **základné rozvrhnutie funkcií, prevádzkové a komunikačné väzby na území obce**

Obec Ľubeľa bude aj naďalej plniť prevažne obytnú funkciu vzhľadom na výhodnú polohu obce od okresného mesta Liptovský Mikuláš. Prírodné podmienky a blízkosť stredísk CR nadregionálneho významu vytvárajú vynikajúce podmienky pre rozvoj rekreácie. Ďalšími doplnkovými funkciami sídla sú nezávadná výroba, poľnohospodárska výroba a lesné hospodárstvo.

Katastrálne územie obce je možné rozdeliť na :

- zastavané územie s prevahou funkcie bývania vrátane plôch občianskej vybavenosti a výroby, s rozvojovými plochami nadväzujúcimi na zastavané územie severným a južným smerom
- poľnohospodársku krajinu s enklávami zastavaných plôch (farma, cintorín, býv. pioniersky tábor) po obvode zastavaného územia
- lesná krajina, tvorená lesmi a horskými lúkami v južnej časti katastrálneho územia na svahoch západnej časti Nízkyh Tatier

Nové plochy s obytnou funkciou sú navrhované v prielukách zastavanej časti obce, na poľnohospodárskej pôde v severnej časti obce (rodinné domy a bytové domy) a v južnej časti (rodinné domy). Plochy výroby a výrobných služieb sú situované v blízkosti športového areálu a v juhovýchodnej časti zastavaného územia. Plochy sú určené pre výrobu a výrobné služby bez nepriaznivých vplyvov na životné prostredie a pre remeselnú činnosť. V týchto priestoroch sa uvažuje aj so zberným dvorom.

Športová funkcia je sústredená v športovom areáli v južnej časti obce – futbalové ihrisko doplnené o ďalšie maloplošné ihriská (loptové hry, tenis,...). Ďalšie športové plochy sú navrhované v severnej časti obce pri navrhovaných plochách bývania.

Verejná zeleň je súčasťou centrálného priestoru obce a navrhuje sa jej rekonštrukcia a dosadba spolu s rekonštrukciou verejného priestranstva. Taktiež sa navrhuje vybavenie týchto verejných plôch mobiliárom a záhradným osvetlením.

- **vymedzenie častí územia pre riešenie vo väčšej podrobnosti**

Vo väčšej podrobnosti (min. urbanistickou štúdiou) je potrebné riešiť navrhovanú lokalitu pre rozvoj obytnej funkcie (lokalita sever), lokalitu pre bytové domy, športové plochy a centrálny priestor obce.

2.7 NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA SO SOCIÁLNOU INFRAŠTRUKTÚROU, VÝROBY A REKREÁCIE

- **bývanie**

Podľa demografickej prognózy nárast počtu obyvateľov z 1119 v r. 2014 na 1200 v r. 2030 vyvolá potrebu výstavby cca 60 - 70 nových bytov. Nové plochy bývania v rodinných domoch v obci sú navrhnuté prednostne na plochách nadmerných záhrad v zastavanom území a sčasti na poľnohospodárskej pôde mimo zastavaného územia na plochách nadväzujúcich na existujúcu zástavbu (severná a južná časť sídla). V severovýchodnej časti je navrhovaná aj plocha pre výstavbu málopodlažných bytových domov (cca 12 b.j.), ktoré budú slúžiť najmä ako štartovacie byty pre mladé rodiny.

- **školstvo a výchova**

V obci je vybudovaná základná škola s kapacitou 12 učební, s počtom žiakov 188, z toho 72 z obce a 116 dochádzajúcich z okolitých obcí Dúbrava, Vlachy a Liptovské Kľačany. Materskú školu s dvoma triedami navštevuje 35 detí.

Počet tried základnej školy a materskej školy bude postačovať aj v návrhovom období. Potrebné bude zamerať sa na skvalitnenie učebného procesu lepším vybavením (napr. výpočtová technika, laboratóriá a pod.)

- **kultúra a osвета**

V centrálnej časti obce sa nachádza kultúrny dom s viacúčelovou sálou s kapacitou 200 stoličiek a knižnicou. V blízkosti základnej školy sa nachádza modlitebňa.

Kapacitne kultúrny dom vyhovuje, potrebné je zamerať sa na jeho stavebnotechnický stav a rozšíriť jeho využitie aj o ďalšie možnosti (klubová a záujmová činnosť, informačné centrum, predaj máp, suvenírov, kaviareň a pod.), a to dostavbou k jestvujúcemu objektu, nadstavbou podkrovia a pod.

- **zdravotníctvo a sociálna starostlivosť**

V juhovýchodnej časti obce sa nachádza zdravotné stredisko s ambulanciami všeobecného lekára, zubného lekára a lekárňou. Obec nemá dom dôchodcov ani iné zariadenia sociálnej starostlivosti.

Navrhuje sa rekonštrukciou a dostavbou (resp. nadstavbou) jestvujúceho objektu zdravotného strediska doplniť ambulanciu pediatra, zväčšiť kapacitu lekárne a tiež zriadiť denný stacionár pre seniorov s kapacitou cca 20 miest a príp. aj opatrovateľskú službu pre pomoc seniorom priamo v bydlisku.

- **telovýchova a šport**

V južnej časti obce sa nachádza športový areál s veľkoplošným futbalovým ihriskom s tribúnou a objektom šatní.

Navrhuje sa doplnenie areálu o ďalšie formy športových aktivít (loptové hry, tenis) a celková kultivácia areálu výsadbou zelene. Ďalšie športové plochy sú navrhované v severnej časti obce medzi tokom Kľačianka a novými plochami bývania v rodinných domoch. Jedná sa o multifunkčné ihrisko, tenisové ihrisko a detské ihrisko s príp. doplnkovou vybavenosťou (občerstvenie, hygienické zariadenie a pod.).

- **verejná správa a administratíva**

V centre obce sa nachádza budova kultúrneho domu, kde sídli aj Obecný úrad, a budova pošty, v obci pôsobí dobrovoľný hasičský zbor. Pre potreby hasičského zboru sa navrhuje dostavba objektu kultúrneho domu o hasičskú zbrojnicu s garážou pre požiarne vozidlo.

- **maloobchod**

V obci sa nachádzajú dve predajne potravín a zmiešaného tovaru v centrálnej časti obce, a predajňa stavebnín pri ihrisku. Kapacita týchto zariadení je pre obec dostatočná, v novonavrhovanej lokalite bývania v severnej časti je navrhnutá plocha pre bližšie nešpecifikovanú občiansku vybavenosť, kde je možné umiestniť chýbajúcu vybavenosť -

predajňu, príp. služby a novú materskú školu, ak bude potrebná. Predajne maloobchodu je možné tiež umiestniť ako doplnkovú funkciu bývania v rodinných domoch resp. v prízemí bytových domov.

- **ubytovanie a stravovanie**

V obci sa nachádzajú dve pohostinstvá – jedno v centrálnej časti obce s kapacitou 50 stoličiek, druhé v objekte pri športovom ihrisku. Ubytovacie zariadenia sa v obci nenachádzajú. Ubytovanie turistov je možné využitím kapacít v súkromných domoch, nové ubytovacie zariadenia sa nenavrhujú. Navrhovaná je aj rekonštrukcia býv. pionierskeho tábora s kapacitou cca 60 lôžok pre potreby cestovného ruchu.

- **rekreácia a cestovný ruch**

Administratívne územie obce Ľubela nie je súčasťou žiadneho strediska cestovného ruchu. Obec patrí podľa regionalizácie CR SR (Ústav turizmu s.r.o., 2005) do Liptovského regiónu, kam patria okresy Ružomberok a Liptovský Mikuláš. Prírodné podmienky vytvárajú vynikajúce podmienky pre rozvoj rekreácie. Južný podhorský sídelný pás s množstvom malých kompaktných sídiel v línii od Partizánskej Ľupče až po Liptovský Ján sa bude rozvíjať ako pásmo osídlenia s doplnkovými funkciami - turizmus, rekreácia a šport, s väčším dôrazom na športovorekreačné využitie. Prírodné zázemie obce má vytvorené dobré predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu vo vidieckom prostredí, najmä v oblasti pešej turistiky, cykloturistiky príp. iných letných aktivít, zo zimných aktivít napr. bežecké lyžovanie. Severne od obce sa nachádza vodné dielo Liptovská Mara, termálne kúpaliská v Bešeňovej, Aquapark v Liptovskom Trnenci; tieto zariadenia poskytujú obyvateľom aj návštevníkom obce celoročné rekreačné možnosti. K hlavným rekreačným priestorom v blízkosti riešeného územia patrí aj Demänovská dolina a Jasná.

Niektoré rodinné domy staršej zástavby v obci sú využívané ako rekreačné chalupy. Pre potreby cestovného ruchu sa navrhuje aj zrekonštruovať býv. pioniersky tábor, ktorého kapacita bude cca 60 miest v rekreačných chatkách.

Navrhuje sa využiť prírodné prostredie vhodné pre letnú i zimnú turistiku a cykloturistiku a vidiecku turistiku, vybudovať cyklistické a turistické trasy územím v nadväznosti na regionálne cyklotrasy a vytvoriť možnosti poskytovania služieb cyklistom a turistom (ubytovanie, stravovanie) v rodinných domoch. Tieto prepojením na trasu v podhorí vytvoria podmienky pre rozvoj cestovného ruchu a rekreácie vo väzbe na susedné katastre a ich rekreačné zázemie (napr. Ľupčianska dolina) a hlavne vytvoria nové rekreačné možnosti v katastri obce s prepojením na Ľubelskú dolinu. Trasy je možné v zimnom období využiť aj ako lyžiarske bežecké trate.

- **služby nevýrobné, výrobné a opravárenské**

V južnej časti obce sa nachádza cintorín s domom smútku, druhý cintorín sa nachádza v severozápadnej časti obce. V centre obce sa nachádza prevádzka súkromnej pekárne. Ako doplnkovú funkciu je možné v rodinných domoch umiestniť ďalšie chýbajúce služby (holičstvo, kaderníctvo, krajčírstvo, kozmetika, servis bicyklov, požičovňa športových potrieb, servis počítačovej techniky a elektrospotrebičov, oprava obuvi a pod.) podľa potreby obyvateľov resp. turistov.

- **nerastné suroviny**

Do katastrálneho územia obce zasahuje dobývací priestor a chránené ložiskové územie určené pre:

- výhradné ložisko „Dúbrava – Ľubelská (682) – antimónové rudy“
- výhradné ložisko „Dúbrava – Predpekelná (681) – antimónové rudy“
- výhradné ložisko „Dúbrava – Matošovec (680)-antimónové rudy“
- výhradné ložisko „Dúbrava – Martin štôľňa (679)-antimónové rudy“
- výhradné ložisko „Dúbrava (646) - antimónové rudy“

Návrh územného plánu tieto územia rešpektuje a nezasahuje do nich navrhovanými funkciami.

- **poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo**

poľnohospodárstvo

Výmera poľnohospodárskej pôdy v riešenom území obce je 788 ha, z toho orná pôda predstavuje 336 ha a lúky a pasienky zaberajú 452 ha. Poľnohospodársku pôdu v obci Ľubľa obhospodaruje fy AGRO racio, s.r.o. Liptovský Mikuláš a čiastočne vlastníci pôdy.

Z hľadiska zaradenia pôd do typologicko-produkčných kategórií poľnohospodárskeho pôdneho fondu prevládajú v riešenom území menej produkčné a málo produkčné orné pôdy, málo produkčné polia a produkčné trávne porasty a menej produkčné trvalé trávne porasty.

Z hľadiska bonitácie poľnohospodárskych pôd prevládajú v území pôdy 7. až 9. skupiny BPEJ. V zmysle Nariadenia vlády SR č.58/2013 Z.z. je najkvalitnejšou pôdou v riešenom území:

- v k.ú. Kráľovská Ľubľa – 0906002, 0906042, 0957002, 0957202, 1006002, 1057002
- v k.ú. Zemianska Ľubľa – 0811002, 0814065, 0865212, 0869412, 0906042, 0911012, 0914062, 0963202, 0964403, 0965212, 0965242, 0966202, 0969212, 0969502, 0970203, 1065212

V severnej časti obce v dotyku s obytným územím je situovaný hospodársky dvor Agro Racio Liptovský Mikuláš, Farma Ľubľa, ktorý je zameraný na chov hovädzieho dobytku so súčasnou kapacitou 700 ks. Jeho ochranné pásmo 50m od oplotenia zasahuje do zastavaného územia – prevažne záhrad. Nevábny vzhľad pri vstupe do obce si bude vyžadovať tlak samosprávy obce na celkové doriešenie areálu – dobudovanie spevnených komunikácií, samostatný výjazd priamo na cestu III. tr., dosadbu izolačnej zelene a trávnatých plôch na zníženie prašnosti v dotykovej obytnej zóne. Stav chovaných zvierat na hospodárskom dvore je treba považovať za limitný, aby sa nezvážšovalo hygienické ochranné pásmo a tým dopad na obytné územie obce.

V južnej časti katastra je situovaná farma na chov brojlerov FARMAVET Martin s ročnou kapacitou do 110 000 ks. Nakoľko RÚVZ Liptovský Mikuláš neeviduje žiadne ochranné pásmo okolo farmy, v zmysle „Zásad chovu hospodárskych zvierat v intraviláne a extraviláne obcí SR“ sa navrhuje ochranné pásmo vo vzdialenosti 500m od oplotenia areálu. Kapacita chovu je limitná, aby nevznikol nepriaznivý dopad na obytné územie.

lesné hospodárstvo

V riešenom území obce Ľubľa tvoria lesné pozemky výmeru 804,67 ha, čo predstavuje 46% z celkovej plochy územia. Lesné pozemky patria do lesného hospodárskeho celku (LHC) Demänová. Z hľadiska kategorizácie lesov je 349,8 ha hospodárskych lesov, ktorých účelom je produkcia dreva a ostatných lesných produktov pri súčasnom zabezpečovaní mimoprodukčných funkcií lesov a 454,86 sú ochranné lesy, ktorých funkčné zameranie vyplýva z prírodných podmienok. V rámci ochranných lesov sa jedná o lesy na mimoriadne nepriaznivých

stanovištiach – 200,9 ha, vysokohorské lesy – 101,3 ha a ostatné lesy s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy 152,6 ha.

Podľa údajov NLC (r.2015) z hľadiska drevinového zloženia prevládajú v riešenom území ihličnaté dreviny – cca 93 % a to najmä listnaté dreviny tvoria len 8% lesných porastov. Z drevín prevládajú smrek 79,7%, jedľa 11,3% a borovica 1,14% a buk – 7%.

Zásoba drevín predstavuje 215 123 m³. Ročná ťažba predstavuje cca 3200 m³, z toho obnovná ťažba 3145 m³ a výchovná ťažba 62 m³.

Štátny dozor, zameraný na sledovanie, zisťovanie a kontrolu ustanovení zákona o lesoch, je zabezpečovaný Okresným úradom v Liptovskom Mikuláši, pozemkový a lesný odbor.

- **výroba, stavebníctvo a skladové hospodárstvo**

V južnej časti obce sa nachádza areál píly, pri futbalovom ihrisku je areál búracích a zemných prác s vybudovaným oceľovým sklodom a otvorenými skládkami materiálu na dvore. Nové plochy, určené pre funkciu výroby, sú navrhované vo väzbe na jestvujúce pri športovom areáli. Predovšetkým je potrebné zamerať sa na zhodnotenie produkcie poľnohospodárskej výroby, drevovýroby a výrobné služby, čím by sa vytvorili nové pracovné príležitosti pre obyvateľov. Tieto prevádzky nesmú negatívne ovplyvňovať rozvoj základných funkcií obce. Niektoré drobné prevádzky je možné umiestniť aj v rodinných domoch za podmienky, že nebudú negatívne vplývať na životné prostredie.

2.8 VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

- **súčasne zastavané územie**

Hranica zastavaného územia, legislatívne vymedzená stavom k 1.1.1990, je vyznačená v grafickej časti dokumentácie (výkres č. 2).

- **navrhované zastavané územie**

Územný plán navrhuje rozšíriť hranicu súčasne zastavaného územia v obci v severnej a južnej časti obce o navrhované plochy pre výstavbu rodinných resp. bytových domov, občiansku a športovú vybavenosť.

- **vymedzenie centrálného priestoru obce**

Územný plán vymedzuje centrálny priestor obce, v ktorom sú sústredené objekty občianskej vybavenosti, objekty určené pre bývanie a doplnkovú funkciu občianskej vybavenosti, kostol a verejné pešie priestory s verejnou zeleňou. Hranica je vyznačená v grafickej časti dokumentácie (výkres č. 2).

2.9 VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

Ochranné pásma sú zdokumentované v grafickej časti dokumentácie, jedná sa o nasledujúce ochranné pásma:

- **ochranné pásma dopravných stavieb**

- cesty I. triedy – 50m od osi vozovky na každú stranu v extraviláne
- cesty III. triedy - 20m od osi vozovky na každú stranu v extraviláne
- ochranné pásma Letiska Jasná:

Výškové obmedzenie stavieb, zariadení, stavebných mechanizmov, porastov a pod. je stanovené:

- ochranným pásmom vodorovnej roviny s výškovým obmedzením 669,33 m n.m. Bpv
- ochranným pásmom vzletovej roviny (sklon 2% - 1:50) s výškovým obmedzením 651,4 – 658,15 m n.m. Bpv,

Ďalšie obmedzenia sú stanovené:

- ochranným pásmom s obmedzením stavieb vzdušných vedení VN a VVN (vedenie musí byť vedené podzemným káblom).

V zmysle §28 ods. 3 a §30 zákona č. 143/1998 Z.Z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je Dopravný úrad SR dotknutým orgánom štátnej správy v povoľovacom procese stavieb a zariadení nestavebnej povahy v ochranných pásmach letísk a leteckých pozemných zariadení ako aj pri ďalších stavbách, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky, na základe čoho je potrebné požiadať Dopravný úrad SR o súhlas pri stavbách a zariadeniach:

- stavby a zariadenia vysoké, 100 m a viac nad terénom (§ 30 ods. 1, písmeno a),
- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§ 30 ods. 1, písmeno b),
- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice (§ 30 ods. 1, písmeno c),
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§ 30 ods. 1, písmeno d)

- **ochranné pásma technickej infraštruktúry**

- výtlačné a zásobovacie vodovodné potrubie - 4m od vonkajšieho okraja potrubia
- rozvodné vodovodné potrubie - 1,5m od vonkajšieho okraja potrubia
- kanalizačné potrubie – 2,5m od vonkajšieho okraja potrubia
- vzdušné VN elektrické vedenie 400 kV - 25m na každú stranu od krajného vodiča
- vzdušné VN elektrické vedenie 220 kV - 20m na každú stranu od krajného vodiča
- 22 kV vzdušné vedenie - 10 m od krajného vodiča na každú stranu,
- 22 kV vzdušné káblové vedenie - 2 m od krajného vodiča na každú stranu,
- 22 kV podzemné káblové vedenie – 1m od krajného vodiča na každú stranu
- pri transformovniach 10 m po obvode kolmo od hranice objektov stanice,

- **ostatné ochranné pásma funkčných plôch**

- cintorín 50 m od oplotenia
- les 50 m od hranice lesa
- pásmo hygienickej ochrany ČOV 100 m od oplotenia
- pásmo hygienickej ochrany poľnohospodárskeho dvora 50 m od oplotenia
- pásmo hygienickej ochrany farmy na výkrm brojlerov 500 m od oplotenia

- **ochranné pásma vodných tokov**

- ochranné pásmo vodohospodársky významných vodných tokov 10 m od brehovej čiary resp. vzdušnej čiary päty hrádze obojstranne
- ochranné pásmo ostatných vodných tokov 5 m od brehovej čiary obojstranne
- v ochrannom pásme nie je prípustná orba, výstavba objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí a nutné je zachovať prístup mechanizácie k pobrežným pozemkom (bez trvalého oplatenia) pre výkon správy vodných tokov (opravy, údržba, povodňová aktivita)
- pri výkone správy vodných tokov a vodných stavieb alebo zariadení môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky – pozemky do 10m od brehovej čiary pri vodohospodársky významných vodných tokoch a 5m od brehovej čiary pri ostatných vodných tokoch. Pobrežné pozemky sú súčasťou ochranného pásma.

2.10 NÁVRH NA RIEŠENIE ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY A OCHRANY PRED POVODŇAMI

- **záujmy obrany štátu**

V riešenom území sa nenachádzajú objekty ani zariadenia Ministerstva obrany SR. Z hľadiska obrany štátu je potrebné zabezpečenie trvalej priechodnosti ciest prvej a tretej triedy tak, aby bol umožnený pohyb motorových vozidiel i vojenskej techniky v prípade mimoriadnych udalostí v oboch smeroch.

- **požiarna a civilná ochrana**

Ochranné stavby CO obyvateľstva sú riešené v pláne ukrytia obyvateľstva obce v súlade s ustanoveniami úplného znenia zákona o civilnej ochrane obyvateľstva č 42/1994 Z.z. v znení neskorších zmien a s vyhláškou č. 532/2006 Z.z. v znení neskorších zmien o podrobnostiach na zabezpečenie stavebno-technických požiadaviek a technických podmienok zariadení CO.

Pre navrhovanú zástavbu budú budované jednoduché úkryty budované svojpomocne (JÚBS) v zmysle uvedenej vyhlášky. Samostatná CO doložka sa v ÚPN-O nespracúva. Pre JÚBS je potrebné viesť a aktualizovať určovacie listy.

Zabezpečenie ochrany obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok pri mimoriadnej udalosti spojené s ich únikom je riešené v obci v súlade s ustanoveniami vyhlášky MV SR č.533/2006 Z.z. o ochrane obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok. Taktiež je riešené zabezpečenie materiálom civilnej ochrany a humanitnej pomoci v súlade s ustanoveniami vyhlášky MV SR č.314/1998 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečovanie hospodárenia s materiálom civilnej ochrany

Zabezpečenie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany je v súlade s ustanoveniami vyhlášky MV SR č.388/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany

Požiarina ochrana objektov musí vychádzať z požiadaviek, vyplývajúcich z platných predpisov - zákona NR SR číslo 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov a vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky číslo 121/2002 Z.z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov. Požiarnu vodu je navrhnuté zabezpečovať z navrhovaných hydrantov verejného vodovodu a odberom povrchovej vody z vodného toku Kľačianka a z ostatných miestnych tokov v súlade s vyhl. MV SR č. 699/2004 Z.z. V obci pôsobí dobrovoľný

hasičský zbor, pre jeho kvalitnejšie pôsobenie je navrhnutá prístavba hasičskej zbrojnice pri kultúrnom dome s garážou pre zásahové vozidlo.

- **ochrana pred povodňami**

V rámci Plánu manažmentu povodňového rizika čiastkového povodia Váh (MŽP, 2015), boli hodnotenými geografickými oblasťami na toku Kľačianka, obec Vlachy a obec Liptovské Kľačany. Pre tieto obce boli vyhotovené mapy povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika, so zobrazenými záplavovými čiarami. Obec Ľubelňa nebola hodnotenou geografickou oblasťou PMPR a záplavové čiary na mape sú pre obec Ľubelňa zobrazené iba orientačne.

Správca vodných tokov v riešenom území – Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., neplánuje v katastrálnom území výstavbu protipovodňových hrádzí, výstavba v blízkosti vodných tokov je podmienená umiestnením stavieb mimo inundačné územie nad hladinu Q100 – ročnej veľkej vody v súlade so zákonom č.7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami. Navrhovaná zástavba je v dostatočnej vzdialenosti od vodného toku, potrebné je však zabezpečiť protipovodňovú ochranu pred prietokom Q100-ročnej veľkej vody pre navrhovanú ČOV v obci, ktorá je situovaná v blízkosti vodného toku Kľačianka. Korytá vodných tokov mimo zastavaného územia sa navrhujú ponechať v prirodzenom stave a krajinoekologickými opatreniami prispieť k zadržiavaniu vody v území. V rámci odvádzania dažďových vôd je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území tak, aby odtok z daného územia do recipientu nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby. Navrhuje sa zadržiavať dažďovú vodu na pozemkoch vsakovaním alebo zachytávaním v nádržiach a využívať ju na zavlažovanie pozemkov. Všetky technické zásahy do tokov by mali rešpektovať ekologické kritériá s nevyhnutným zadržiavaním vody v tokoch a zvýšením hydromorfnosti jednotlivých povodí. Pozdĺž obidvoch brehov vodných tokov Kľačianka a Dúbravka je potrebné ponechať voľný nezastavaný pás šírky 10 m pre údržbu. pozdĺž ostatných vodných tokov šírky 5m. Akúkoľvek výsadbu drevín v blízkosti vodných tokov je potrebné odsúhlasiť so správcom tokov.

V záujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so zák.č. 7/2010 Z.z.o ochrane pred povodňami.

2.11 NÁVRH OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY

V zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov platí na celom území obce 1. stupeň územnej ochrany – všeobecná ochrana rastlín a živočíchov.

V katastrálnom území obce sa nachádzajú resp. ho zasahujú tieto chránené územia v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov:

Ochranné pásmo NP Nízke Tatry – Národný park bol vyhlásený 14.6.1978 Nariadením Vlády SSR č.119/197.Územie národného parku a jeho ochranného pásma bolo vyhlásené nariadením vlády Slovenskej republiky č. 182/1997 Z.z. o Národnom parku Nízke Tatry.

V r. 2004 boli vyhláškou Krajského úradu životného prostredia v Žiline č. 9/2004 zo 4. októbra 2004 o Návštevnom poriadku Národného parku Nízke Tatry a jeho ochranného pásma, upravené podrobnosti o povinnostiach návštevnikov Národného parku Nízke Tatry a jeho ochranného pásma, o rozsahu a spôsobe dopravy a o kultúrno - výchovnom využívaní národného parku a jeho ochranného pásma. Národný park Nízke Tatry jeho ochranné pásmo zaberá celé horské pásmo Nízkych Tatier. Má rozlohu 728 km² a jeho ochranné pásmo

1 102 km². V ochrannom pásme NP Nízke Tatry platí v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny 2. stupeň ochrany.

Vo veľmi malej miere, na južnej hranici katastrálneho územia obce Ľubľa zasahuje do obce aj vlastné územie Národného parku Nízke Tatry, kde platí 3. stupeň ochrany.

- **Významné biotopy**

Biotopy, ktoré boli identifikované v riešenom území, sú charakterizované podľa Katalógu biotopov Slovenska.

Lesné biotopy

- Ls 4. Lipovo - javorové sutinové lesy (9180*) - biotop európskeho významu

Výskyt tohto biotopu je vo väčšine prípadov v kombinácií s kyslými bukovými lesmi a na južných expozíciách s biotopom dubovo- hrabové karpatské lesy. Spoločenstvo sa prevažne nachádza na polospevnených balvanitých sutinách, strmých pravidelných svahoch, na nevyvinutých pôdnych typoch s výplňou ľahkej zeminy. Druhovú zloženie je pestré čo dokazuje aj drevinové zloženie tohto biotopu, kde sú zastúpené buk lesný (*Fagus sylvatica*), dub zimný (*Quercus petraea*), lipa (*Tilia* sp.), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), javor mliečny (*Acer platanoides*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*). V bylinnom podraze sa prejavuje ústup bučínových druhov, ako napr. marinkovec voňavý (*Galium odorata*), zubačka cibuľkonosná (*Dentaria bulbifera*). Stálym zastúpením sa vyznačuje papraď samčia (*Dryopteris filix mas*), dominanciou pakost smradľavý (*Geranium robertianum*). Porasty tohto biotopu v prevažnej miere patria medzi pôdoochranné lesy.

Nelesné biotopy

- AI3 Alpínske a subalpínske vápnomilné travinno-bylinné porasty (6170) - biotop európskeho významu

Vysokohorské, floristicky bohaté spoločenstvá nízkych, prevažne vankúšovito trsnatých ostríc a bylín s výrazným zastúpením nízkych poliehavých kríčkov. Rastú na plytkých skeletnatých, v alpínskom stupni často soliflukciou ovplyvňovaných, prevažne vápenatých, humózných pôdach so zásaditou, neutrálnou, niekedy vo vrchnej vrstve pôdy až slabo kyslou reakciou. Biotopy podjednotky AI3a osídľujú prevažne strmé až príkre, v alpínskom stupni niekedy aj mierne, prevažne severne orientované, silným vetrom vystavené svahy, budované vápencami a dolomitmi. V zimnom období sú často bez snehu alebo len s plytkou a nestálou snehovou pokrývkou. Prítomné sú niektoré veľmi vzácne druhy ako *Elyna myosuroides*, *Carex rupestris*, *Kobresia simpliciuscula* a iné. Nadväzujú na ne druhovo veľmi bohaté, kvetnaté, spravidla nezapojené spoločenstvá nízkych mačínových, ale aj trsnatých tráv a bylín podjednotky AI3b. Vyskytujú sa na strmých až príkrych prevažne výslnných, pred vetrom relatívne chránených miestach vápencových a dolomitových svahov, kde osídľujú veľmi plytké až plytké, kamenité, prevažne vápenaté pôdy so zásaditou až neutrálnou reakciou. V zime sú porasty na príkrych skalných stenách takmer bez snehovej pokrývky. Na menej extrémne stanovištia s plytkou, ale stálou snehovou pokrývkou sa viažu porasty podjednotky AI3c.

Druhovú zloženie: AI3a: *Androsace villosa*, *Arenaria tenella*, *Bartsia alpina*, *Carex firma*, *Chamorchis alpina*, *Dryas octopetala*, *Festuca versicolor* (endemit), *Minuartia sedoides*, *Pedicularis oederi*, *P. verticillata*, *Salix retusa*, *Saxifraga caesia*, *S. mutata*, *Silene acaulis*. AI3b: *Anthyllis vulneraria* subsp. *alpestris*, *Arctostaphylos uvaursi*, *Asperula neilreichii*, *Aster alpinus*, *Astragalus penduliflorus*, *Campanula carpatica* (endemit), *C. tatrae* (endemit), *Carex brachystachys*, *C. rupestris*, *C. sempervirens*, *Coronilla vaginalis*, *Daphne arbuscula* (endemit) a

anexový druh navrhovaný SR), *Dendranthema zawadskii* (endemit), *Dianthus praecox* subsp. *praecox* (endemit), *Erysimum hungaricum* (endemit), *E. wittmannii*, *Euphrasia exaristata* (endemit), *Gentiana clusii*, *Gentianella fatrae* (endemit), *G. lutescens* subsp. *carpatica*, *Gypsophila repens*, *Hedysarum hedysaroides*, *Hippocrepis comosa*, *Kernera saxatilis*, *Leontodon pseudotaraxaci* (endemit), *Leontopodium alpinum*, *Minuartia langii* (endemit), *Onobrychis montana*, *Plantago atrata* subsp. *carpatica* (endemit), *Poa margilicola* (endemit), *P. seiuncta* (endemit), *Pulsatilla slavica* (endemit a anexový druh), *Primula auricula* subsp. *hungarica* (endemit), *Pyrola carpatica* (endemit), *Rhodax alpestris*, *Salix kitaibeliana* (endemit), *Saxifraga paniculata*, *S. wahlenbergii* (endemit), *Scabiosa lucida* subsp. *lucida*, *Soldanella carpatica* (endemit), *Thymus pulcherrimus* (endemit), *Trisetum alpestre*, *Tofieldia pusilla*, *Viola alpina*. AI3c: *Astragalus frigidus*, *Dianthus nitidus* (endemit, anexový druh), *Festuca tatrae* (endemit), *Oxytropis campestris* subsp. *tatrae* (endemit), *Sesleria tatrae* (endemit).

- Tr8 - Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte (6230*) – biotop európskeho významu

Primárne spoločenstvá psice tuhej v subalpínskom až alpínskom vegetačnom stupni. Osídľujú pomerne hlboké, vlhké, humózne, piesčitohlinité, kyslé pôdy, chudobné na živiny. Druhotne prenikajú na odlesnené stanovištia v supramontánnom stupni. V súčasnosti ich možno nájsť v rôznych vývojových štádiách, ktoré sa vytvorili vplyvom dlhodobého pasenia (až stovky rokov) a sekundárnej sukcesie po jeho ukončení. Tr8b Fyziognomicky jednotvárne aj kvetnaté, jedno-, zriedkavejšie viacvrstvové, uzavreté, floristicky chudobné aj bohaté, prevažne sekundárne spoločenstvá pasienkov, prípadne lúk. Popri *Nardus stricta* v nich miestami prevláda *Avenella flexuosa*, na vhodných stanovištiach aj *Deschampsia caespitosa*. Rastú na kyslých substrátoch, prípadne na hlbokých odvápnených pôdach v podhorskom a horskom (subalpínskom) stupni. Ich aktuálne floristické zloženie je okrem podmienok stanovišťa výsledkom pôsobenia aj ďalších faktorov (zloženie im predchádzajúcich lesných porastov, spôsob či absencia využívania a i.). Tr8c Druhotné, zvyčajne maloplošne vyvinuté psicové porasty osídľujúce silne podmáčané stanovištia s kyslými pôdami v oblastiach so suboceánskou klímou. Na ich floristickom zložení sa vo významnej miere podieľajú viaceré druhy rašelinísk, môžu sa vyskytovať mozaikovite s biotopmi rašelinísk. Druhovú zloženie: Tr8a – *Agrostis pyrenaica*, *A. rupestris*, *Avenella flexuosa*, *Avenula versicolor*, *Campanula alpina*, *Carex bigelowii* subsp. *rigida*, *C. sempervirens* subsp. *sempervirens*, *Festuca picturata*, *Gentiana punctata*, *Hieracium alpinum*, *Nardus stricta*, *Oreogalum montanum*, *Pulsatilla scherfelii*, *Trommsdorffia uniflora*. Tr8b – *Antennaria dioica*, *Avenella flexuosa*, *Avenula planiculmis*, *Carex ovalis*, *Cruciata glabra*, *Festuca rubra*, *Hieracium lachenalii*, *Leucanthemum vulgare* agg., *Lotus corniculatus*, *Luzula campestris*, *Nardus stricta*, *Omalotheca sylvatica*, *Pilosella officinarum*, *Poa chaixii*, *Pseudorchis albida*, *Ranunculus nemorosus*, *Veronica officinalis*, *Viola canina*, *V. lutea* subsp. *sudetica* (endemit). Tr8c – *Aulacomnium palustre*, *Carex nigra*, *C. panicea*, *Eriophorum angustifolium*, *Juncus squarrosus*, *J. filiformis*, *Potentilla erecta*, *Sphagnum* sp.

- Lk3- Mezofilné pasienky a spásané lúky - biotop národného významu

Lk3a Svieže krátkosteblové, intenzívne spásané pasienky na hlbších, vodou a živinami dobre zásobených pôdach – tzv. „mätonohové pasienky“. Rozšírené sú od nížin po stredný horský stupeň na rovinatých až mierne sklonených miestach v alúviách potokov a riek, v blízkosti napájadiel, na miestach oddychu zvierat a v niektorých rekultivovaných, intenzívne využívaných oplôtkoch (oplotené pasienky). Svojím druhovým zložením sa im podobajú pravidelne košarované porasty v chladnejších horských oblastiach. Lk3b Extenzívne až polointenzívne, nízkosteblové, kvetnaté až monotónne (intenzívne spásané a hnojené stanovištia) pasienky a nehnojené, po kosbe spásané jednodušné lúky. Rozšírené sú v pahorkatinovom až horskom

stupni na rôznych geologických substrátoch, na nezamokrených, plytkých až stredne hlbokých pôdach s nižším obsahom živín. Pôdna reakcia je slabo kyslá až kyslá. Stanovištia sú prevažne svahovité. Lk3c Vysokohorské, intenzívne ušliapované nízkosteblové pasienky na vápencových horninách, v ktorých sa nachádzajú viaceré krmovinársky hodnotné druhy tráv známe z nižších polôh. Rozšírené sú prevažne na rovnejších miestach v okolí salašov a napájadiel, ostrokovito ich však možno nájsť aj na teplejších, pred vetrom chránených strmších svahoch. Pôdy sú hlbšie, dostatočne vlhké, dobre zásobené živinami.

Druhovú zloženie: Lk3a – *Agrostis capillaris*, *Bellis perennis*, *Carex hirta*, *Cynosurus cristatus*, *Festuca pratensis*, *F. rubra*, *Lolium perenne*, *Phleum pratense*, *Plantago major*, *Poa annua*, *P. pratensis*, *P. trivialis*, *Potentilla anserina*, *P. reptans*, *Ranunculus acris*, *R. repens*, *Taraxacum* sp., *Trifolium repens*, v panónskej oblasti aj *Cynodon dactylon*, *Festuca pseudovina* a *Lotus tenuis*. Lk3b – *Agrostis capillaris*, *Alchemilla* sp., *Anthoxanthum odoratum*, *Briza media*, *Campanula patula*, *Carex caryophylla*, *C. pallescens*, *Carlina acaulis*, *Cruciata glabra*, *Dactylorhiza sambucina*, *Euphrasia rostkoviana*, *Festuca pratensis*, *F. rubra*, *Gymnadenia conopsea*, *Hypericum maculatum*, *Leontodon hispidus*, *Linum catharticum*, *Luzula campestris*, *Orchis morio*, *Pilosella bauhinii*, *P. officinarum*, *Pimpinella saxifraga*, *Polygala vulgaris*, *Primula elatior*, *Ranunculus polyanthemus*, *Tithymalus cyparissias*, *Viola canina*, *V. hirta*. Na teplejších miestach pristupujú *Anthyllis vulneraria*, *Festuca rupicola*, *Prunella laciniata* a na kyslejších *Nardus stricta* a *Potentilla erecta*. Lk3c – *Agrostis capillaris*, *Achillea millefolium* subsp. *alpestris*, *Alchemilla* sp., *Anthoxanthum odoratum*, *Avenula planiculmis*, *Campanula serrata* (endemit), *Carex sempervirens*, *Cerastium fontanum*, *Cirsium erisithales*, *Deschampsia cespitosa*, *Festuca pratensis*, *F. rubra*, *F. tatrae* (endemit), *Leontodon autumnalis*, *L. hispidus*, *Ligusticum mutellina*, *Nardus stricta*, *Phleum rhaeticum*, *Plantago media*, *Poa alpina*, *Potentilla aurea*, *Senecio subalpinus*, *Taraxacum* sect. *Alpina*, *Thymus pulcherrimus* subsp. *carpathicus* (endemit), *Trifolium badium*, *T. orbelicum* (endemit), *T. pratense* subsp. *kotulae* (endemit).

- **Chránené druhy**

Črievičnik papučkový (*Cypripedium calceolus*)

Trčiček jednolistý (*Malaxis monophyllos*)

Súvislá európska sústava chránených území - NATURA 2000

V katastrálnom území obce sa nenachádzajú žiadne územia v sieti NATURA 2000

Územný systém ekologickej stability

- **Územný systém ekologickej stability na nadregionálnej úrovni (GNÚSES)**

Podľa Generelu nadregionálneho územného systému ekologickej stability – GNÚSES a jeho aktualizovanej forme sa v území nachádza:

Biocentrum nadregionálneho významu Ďumbierske Nízke Tatry - nachádza sa v južnej časti obce, v území sú zastúpené kryštallické horniny, vo veľkej miere sú zastúpené vápence a dolomity. Vo vápencových obaloch je vytvorený kras s množstvom jaskýň.

- **Územný systém ekologickej stability na regionálnej úrovni (RÚSES)**

Podľa regionálneho územného systému ekologickej stability okresu Liptovský Mikuláš, ktorý bol spracovaný v r. 2011, do územia nezasahujú žiadne prvky ÚSES na regionálnej úrovni.

• Územný systém ekologickej stability na miestnej úrovni (MÚSES)

Na miestnej úrovni sú hodnotnými prvkami kostry ÚSESu najmä brehovú porasty pozdĺž miestnych vodných tokov – Kľačianka, Dúbravka a prítoky.

Za interakčný prvok v území možno považovať lesné komplexy v južnej časti územia, ktoré bezprostredne nadväzujú na lesné komplexy NP Nízke Tatry a sú súčasťou OP NP Nízke Tatry.

Na zabezpečenie ekologickej stability a zvýšenia biodiverzity v katastrálnom území obce sú **navrhované** najmä tieto krajinnoekologické opatrenia:

- vytvárať podmienky pre usmernené turistické a rekreačné využívanie územia,
- nezasahovať do vodných tokov ani do ich ochranných pásiem neumiestňovať do ich blízkosti zástavbu, ktorá by vyžadovala zásahy do toku
- zachovať resp. posilniť líniovú a skupinovú nelesnú drevinovú vegetáciu v území
- podporiť obnovu brehovú porastov prirodzenými drevinami
- zachovať prirodzený ráz vodných tokov a neregulovať ich korytá
- vytvárať podmienky pre lepšie zachytávanie vody v území a spomalenie odtoku povrchovej vody z povodia toku Kľačianka vhodnými lesohospodárskymi a poľnohospodárskymi opatreniami
- stabilizovať zosuvné územia výsadbou drevín a krovín
- zabrániť vytváraniu čiernych skládok
- brániť šíreniu nepôvodných, invázných druhov na poľnohospodárskej pôde (pasienky, trvalé trávne porasty, prechodné lesokroviny) a likvidovať ich biologickým spôsobom bez použitia chemikálií
- zachovávať prirodzené lesné porasty
- realizovať ťažbu drevín šetrným spôsobom, vzhľadom na vysoký podiel ochranných lesov v území

2.12 NÁVRH VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA

2.12.1 Verejné dopravné vybavenie

Administratívnym územím obce Ľubľa prechádza cesta I/18 Ružomberok - Liptovský Mikuláš, cesta III/2325 Ľubľa - Vluchy, cesta III/2326 Ľubľa - Liptovské Kľačany a cesta III/2327 Ľubľa - Dúbrava. Cesta I/18 spája obec s okresným mestom Liptovský Mikuláš. Na diaľnicu je obec napojená v obci Ivachnová. Katastrom obce neprechádza železničná trať, dopravná obsluha obce je zabezpečovaná hromadnou autobusovou dopravou SAD LIORBUS, a.s.

Dopravné intenzity sa skúma iba na ceste I/18, na cestách III. tr., je intenzita dopravy zanedbateľná.

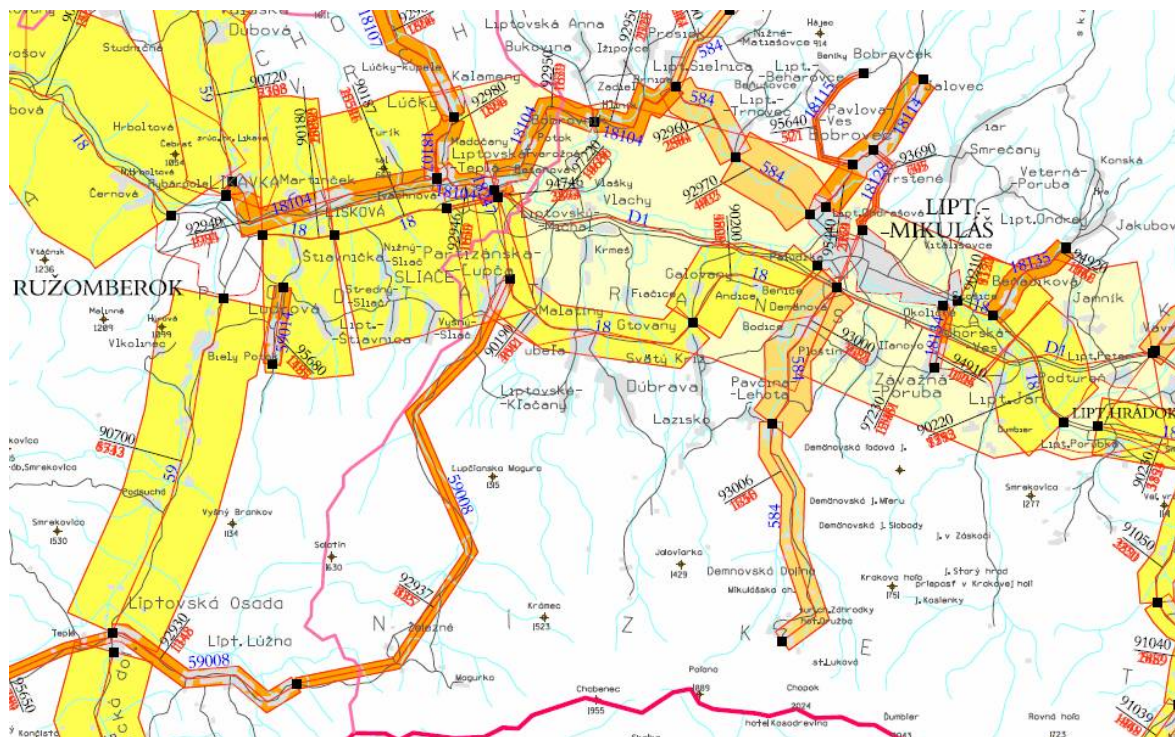
Dopravné intenzity v danom úseku cesty I/18 podľa sčítania z roku 2005 a 2010 (zdroj: SSC)

Ročné priemerné denné intenzity profilové (RPDI - sk.voz./24 h)

ÚSEK	CESTA	SPRÁVCA	T	O	M	S	Rok
90200	000018	IVSC ZA	555	3765	15	4335	2005
90200	000018	IVSC ZA	662	4829	17	5508	2010
90190	000018	IVSC ZA	348	3067	12	3427	2005
90190	000018	IVSC ZA	392	3641	18	4051	2010

T - nákladné automobily a prívesy, O – osobné a dodávkové automobily

M - motocykle, S – súčet všetkých automobilov a prívesov

Obr. Schéma dopravnej intenzity v r.2010

- **cestná doprava**

Obec Ľubelňa je napojená na cestu I/18 prostredníctvom ciest III/2326 Ľubelňa - Liptovské Kľačany a II/2327 Ľubelňa - Dúbrava. Výhľadové šírkové usporiadanie ciest III.tr. mimo zastavané územie je v kat. C 7,5/70 v zmysle STN 73 6101, v zastavanom území v kat. MZ 8,5(8,0)/50 vo funkčnej triede B3 v zmysle STN 73 6110. Výhľadové šírkové usporiadanie cesty I/18 mimo zastavané územie v kat. C 11,5/80 v zmysle STN 73 6101.

Obsluha územia obce je zabezpečovaná sieťou miestnych komunikácií. Tieto sú charakteru upokojených komunikácií v kat. MO (MOU) 6,5/40 vo funkčnej triede C3, pričom sa navrhuje min. jednostranný chodník. Šírko- nevyhovujúce komunikácie sú navrhované na zjednosmernenie ako ukľudnené komunikácie v kat. MO(MOU) 5,0/30 funkčnej triedy C3. Navrhované nové komunikácie v navrhovanej obytnej zástavbe sú v kategórii MO(MOU) 6,5/40 funkčnej tr. C3.

- **osobná hromadná doprava**

Preprava osôb z obce Ľubelňa do okresného mesta Liptovský Mikuláš je zabezpečená autobusovou dopravou SAD LIORBUS, a.s. Denne je realizovaných 29 spojov do Liptovského Mikuláša a ten istý počet späť. Tiež do Ružomberka premáva denne 14 spojov, z toho 9 s prestupom a späť 11 spojov, z toho 5 s prestupom. V obci sú umiestnené zastávky SAD v dostatočnej pešej dostupnosti.

- **pešia a cyklistická doprava**

Pešie chodníky v obci sú vybudované iba čiastočne, chýbajú pozdĺž ciest III. tr. v zastavanom území a pri väčšine miestnych komunikácií. Navrhuje sa peší resp. cyklistický chodník pozdĺž cesty III./2326 do Liptovských Kľačian a pozdĺž cesty III/2327 do Dúbravy v š. 2,5m mimo zastavané územie a doplnenie pešieho chodníka v zastavanom území obce pozdĺž ciest III. tr.

pokiaľ to uličný priestor dovoľuje v min. šírke 1,5m. Nové obslužné komunikácie v navrhovanej zástavbe sú navrhované s minimálne jednostrannými pešími chodníkmi a pásmi zelene pre výsadbu stromov a krovín. Šírka uličného priestoru je min. 11m. Centrálny priestor obce je navrhovaný na podrobnejšie riešenie s cieľom vytvoriť atraktívny priestor pre obyvateľov a návštevníkov, v ktorom pešie priestory, doplnené o mobiliár, osvetlenie a verejnú parkovo upravenú zeleň, poskytnú obyvateľom miesto pre oddych a stretávanie sa.

Riešeným územím prechádzajú dve cyklotrasy, ktorých trasa vedie po cestách III. triedy. Jedna cyklotrasa vedie v smere – Bešeňová – Sv. Kríž a späť. Jedná sa o cyklistický okruh s dĺžkou 39 km – prechádza cez intravilán Ľubele (cesta III/2327 – z obce Dúbrava – smerom na juh do Liptovských Kľačian popri farme na výkrm brojlerov)

Druhá cyklotrasa, ktorá prechádza obcou Ľubeľa, je cyklotrasa prechádzajúca regiónom Liptov v smere Vlkolínec – Pribylina.

V riešenom území sa navrhuje vybudovanie miestnych cyklotrás primárne na existujúcich poľných a lesných cestách. Cyklotrasy môžu byť vybudované pre rôznu obtiažnosť a dĺžku trasy. Menej náročný je menší okruh po poľných cestách smerom na juh od intravilánu obce smer cintorín – farma na výkrm brojlerov a späť. Na tento okruh nadväzuje náročnejší okruh, ktorý pokračuje až ponad vodojem Ľubeľa. Tretí najdlhší okruh nadväzuje na prvý a druhý okruh a pokračuje smerom do Ľubeľskej doliny okolo Holého vrchu, s možnosťou prechodu cez sedlo medzi Pekelnou a Dechtárskou horu do doliny Paludžanka smerom do obce Dúbrava a späť do obce Ľubeľa.

Nový turistický chodník sa navrhuje z intravilánu obce Ľubeľa smerom na juh, okolo cintorína a farmy na výkrm brojlerov, ďalej smerom cez Hliniská a Okruhliak až na planinu Viackov medzi vrchmi Holý vrch (1144 m n.m.) a Na sedle (1119 m n.m.). Lokalita je zaujímavá svojimi výhľadmi na Chočské vrchy a Liptovskú Maru.

V etape spracovania projektovej dokumentácie je potrebné koordinovať podrobné vedenie turistických trás a cyklotrás s Klubom slovenských turistov a Slovenským cykloklubom.

• **statická doprava**

V obci je málo vybudovaných parkovísk, väčšinou vozidlá parkujú pozdĺžne pri ceste III/2327 pri občianskej vybavenosti:

- pri obecnom úrade - 4 miesta
- pri predajni potravín – 3 miesta

Ostatné jestvujúce parkoviská sú vybudované:

- pri hydinárskej farme – 8 miest
- pri pošte – 5 miest

Navrhované kapacity verejných parkovísk:

- pri občianskej vybavenosti a športovej ploche v severnej lokalite – 5 miest
- pri športovom areáli - 15 miest
- pri cintoríne – 10 miest
- pri základnej škole – 5 miest
- pri zdravotnom stredisku – 5 miest

Ostatné navrhované areály pre výrobu a výrobné služby, ktoré nie sú bližšie špecifikované, budú mať potrebné kapacity zabezpečené na vlastnom pozemku. Obyvatelia rodinných domov si zabezpečujú parkovacie a garážové státa na vlastnom pozemku. Pre bytové domy je potrebné zabezpečiť min. jedno parkovacie miesto na jeden byt t.j. min.12 miest na pozemku, vyčlenenom pre bytové domy.

- **železničná doprava**

V riešenom území obce Ľubelňa sa železničné dráhy nenachádzajú. Z návrhu verejného dopravného vybavenia riešeného územia v rámci pripravovanej stavby „Modernizácia železničnej trate Žilina – Košice, úsek trate Liptovský Mikuláš – Poprad Tatry (mimo)“, pre $v=160$ km/h vyplýva, že ani navrhovaná trasa nezasahuje do územia obce. Najbližšia železničná stanica sa nachádza v Liptovskom Mikuláši.

- **letecká doprava**

Časť katastrálneho územia obce Ľubelňa sa nachádza v ochranných pásmach a prekážkových rovinách Letiska pre letecké práce v poľnohospodárstve Jasná, určených rozhodnutím Štátnej leteckej inšpekcie zn. 1-104/86 zo dňa 30.6.1986 a v zmysle predpisu L 14 Z – Letiská pre letecké práce v poľnohospodárstve, lesnom a vodnom hospodárstve:

Výškové obmedzenie stavieb, zariadení, stavebných mechanizmov, porastov a pod. je stanovené:

- ochranným pásmom vodorovnej roviny s výškovým obmedzením 669,33 m n.m. Bpv
- ochranným pásmom vzletovej roviny (sklon 2% - 1:50) s výškovým obmedzením 651,4 – 658,15 m n.m. Bpv,

Ďalšie obmedzenia sú stanovené:

- ochranným pásmom s obmedzením stavieb vzdušných vedení VN a VVN (vedenie musí byť vedené podzemným káblom).

Dopravný úrad SR je dotknutým orgánom štátnej správy v povoľovacom procese stavieb a zariadení nestavebnej povahy v ochranných pásmach letiska a leteckých pozemných zariadení ako aj pri ďalších stavbách, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky, na základe čoho je potrebné požiadať Dopravný úrad SR o súhlas pri stavbách a zariadeniach:

- ktoré svojou výškou, prevádzkou alebo použitím stavebných mechanizmov mohli narušiť vyššie popísané ochranné pásma Letiska Jasná,
- stavby a zariadenia vysoké 100m a viac nad terénom (§30 ods. 1 písmeno a),
- stavby a zariadenia vysoké 30m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktorí vyčnievajú 100m a viac nad okolitú krajinu (§30 ods. 1 písmeno b),
- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110kV a viac, energetické zariadenia a vysielačie stanice (§30 ods. 1 písmeno c),
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§30 ods. 1 písmeno d).

V rámci rozvoja obce (bytová výstavba, výroba, šport, rekreácia) je potrebné rešpektovať Zákon o vodách č. 364/2004 Z.z. a platné normy STN 73 6822 „Križovanie a súběhy vedení a komunikácií s vodnými tokmi“ a STN 75 2102 „Úpravy riek a potokov“ a pod.

2.12.2 Vodné hospodárstvo

• zásobovanie vodou

Obec Ľubľa je zásobovaná pitnou vodou zo skupinového vodovodu (SVK) Liptovský Mikuláš, na ktorý je napojených spolu 17 obcí a miest okresu Liptovský Mikuláš. Na akumuláciu vody pre obec Ľubľa slúžia vodojemy v k.ú. Dúbrava, ktoré sú spoločné pre obce Dúbrava, Gôtovany a Ľubľa. Od vodojemov s objemom 150 a 400 m³ je pitná voda privádzaná cez obec Dúbrava vodovodným potrubím DN 150. K dispozícii sú aj studne s vyhovujúcou kvalitou vody.

Výpočet potreby vody do r. 2030:

Základné hydrotechnické údaje:

Počet obyvateľov r. 2011	1125
predpokladaný celkový počet pripojených obyvateľov v r. 2030	1200

Výhľadová potreba vody je stanovená v zmysle „vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 684/2006 Z.z.“ zo 14. novembra 2006, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a verejných kanalizácií.

Kritériá pre určenie špecifickej potreby vody:

- špecifická potreba vody pre byty s kúpeľňou a lokálnym ohrevom TÚV	135 l.os ⁻¹ .deň ⁻¹
- zníženie potreby vody o 11%	-15l.os ⁻¹ .deň ⁻¹
- špecifická potreba vody pre základnú vybavenosť pre obce od 1001 do 5000 obyvateľov	25 l.os ⁻¹ .deň ⁻¹
	<hr/>
	Spolu:145 l.os ⁻¹ .deň ⁻¹

Obec Ľubľa : 1200 obyvateľov v r. 2030:

Priemerná denná potreba vody:

$$Q_p = 1200 \times 145 = 174\,000 \text{ l/deň} = 2,01 \text{ l/s}$$

Maximálna denná potreba vody:

$$Q_m = Q_p \times k_d = 174\,000 \times 1,6 = 278\,400 \text{ l/deň} = 3,2 \text{ l/s}$$

Maximálna hodinová spotreba vody:

$$Q_h = Q_m \times k_h = 278\,400 \times 1,8 = 501\,120 \text{ l/deň} = 23\,403 \text{ l/hod} = 5,8 \text{ l/s}$$

Výpočet potreby akumulácie vo VDJ – rok 2030:

Keďže na zásobovanie vodou pre obec Ľubľa slúžia vodojemy s objemom 150 a 400 m³ v k.ú. Dúbrava, ktoré sú spoločné pre obce Dúbrava, Gôtovany a Ľubľa, je možné vyjadriť iba potrebný nárast potreby akumulácie, vyplývajúci z nárastu počtu obyvateľov obce Ľubľa do r. 2030, čo je navyše 75 obyvateľov.

Potreba nárastu akumulácie vo vodojemoch v k.ú. Dúbrava je $V = 0,6 \times 75 \times 145 \times 1,6 = \mathbf{+10,5 \text{ m}^3}$.

Zásobovanie novej zástavby obce na základe urbanistického riešenia bude prostredníctvom navrhovaného rozšírenia vodovodnej siete, uloženej pri navrhovaných komunikáciách.

- **odvádzanie odpadových vôd**

Obec nemá vybudovanú kanalizačnú sieť, odpadové vody sú zachytávané do žump, ktoré však hlavne v staršej zástavbe nie sú vždy vodotesné. LVS, a.s. pôvodne uvažovala s výstavbou skupinovej kanalizácie obcí Vlachy, Partizánska Ľupča, Malatíny, Dúbrava, Gôtovany, Ľubľa a Liptovské Kľačany, avšak v súčasnosti už mnohé z obcí uvažujú s výstavbou vlastnej kanalizácie a ČOV, obec Dúbrava už výstavbu vlastnej kanalizácie realizuje. Návrh uvažuje s výstavbou kanalizácie pre obec Ľubľa s odvedením odpadových vôd do samostatnej ČOV, umiestnenej severne od obce pri vodnom toku Kľačianka. Pri eventúálnom pripojení obce Liptovské Kľačany bude potrebné počítať pri projektovej príprave s rezervou v hlavnom kanalizačnom zberači a tiež so zvýšením kapacity ČOV.

Výpočet množstva odpadových vôd pre obec Ľubľa:

Počet obyvateľov: 1200

Množstvo splaškových odpadových vôd je zhodné s vypočítanou priemernou potrebou pitnej vody za sekundu $Q_p = 1200 \times 145 = 174\,000$ l/deň = 2,01 l/s.

Ročné množstvo vyčistenej vody:

$$Q_{\text{ročné}} = Q_p \times 365 \text{ dní} = 174\,000 \times 365 = 63\,510 \text{ m}^3/\text{rok}$$

Celodenná produkcia BSK₅:

$$1200 \text{ obyvateľov} \times 60 \text{ g/obyv. deň} = 72\,000 \text{ g/d} = 72 \text{ kg. BSK}_{5,\text{os}^{-1}} \cdot \text{d}^{-1}$$

Odvedenie odpadových je navrhované kanalizačnými zberačmi v trase jestvujúcich a navrhovaných komunikácií do navrhovanej čistiareň odpadových vôd.

- **čistiareň odpadových vôd**

V severnej časti obce pri potoku Kľačianka je navrhovaná nová mechanicko – biologická čistiareň odpadových vôd s dlhodobou, obehovou nízko zaťažovanou aktiváciou, nitrifikáciou, denitrifikáciou, stabilizáciou kalu, akumuláciou v kalojeme s terciárnym stupňom dočistenia. Bude slúžiť pre odvedenie odpadových vôd z obce Ľubľa a príp. tiež aj pre obec Liptovské Kľačany. Odvedenie odpadových vôd je riešené delenou kanalizáciou.

Stavbu ČOV v obci je potrebné zabezpečiť vybudovaním protipovodňovej ochrany pred Q100-ročnou veľkou vodou. V zmysle STN 75 6401 je stanovené pásmo hygienickej ochrany 100m od vonkajšieho okraja objektov ČOV k okraju obytnej zástavby.

- **dažd'ové vody**

Dažd'ovú vodu je potrebné zadržať v riešenom území, aby sa redukoval objem odtečenej vody z povodia. Preto sa navrhuje dažd'ovú vodu zo striech domov, chodníkov a dvorov doviest' na trávnaté plochy záhrad, kde vsiakne do podlažia, resp. do záchytných nádrží a použiť ju na zavlažovanie. Vody z plôch komunikácií budú odvedené rigolmi cez lapače splavenín do vodného toku Kľačianka.

V západnej časti obce nad zástavbou realizovať opatrenia na zachytenie povrchového odtoku okrem jestvujúceho rigolu napr. zasakovacími pásmi s krovinatou zeleňou, zriadením trvalých trávnych porastov a ich udržiavaním (kosením resp. spásaním), spôsobom obhospodarovania (orbou po vrstevniciach a pod.).

- **vodné toky**

Riešeným územím obce pretekajú významné vodné toky Kľačianka a Dúbravka, ktorého prítokmi sú drobné vodné toky Črvník, Protivný, Lovisko, Zradný a Ľubel'ský potok.

Vodné toky v katastrálnom území obce nemajú kapacitu na prevedenie Q_{100} ročnej vody.

V návrhu sa rešpektuje prirodzené inundačné územia tokov v zmysle §20 zák.č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami a rešpektuje sa v nich obmedzenie výstavby. Keďže v riešenom území obce nebolo orgánom štátnej vodnej správy vyhlásené inundačné územie vodných tokov, je potrebné výstavbu na lokalitách v blízkosti vodných tokov podmieniť umiestnením stavieb nad hladinu Q_{100} ročnej vody. V rámci odvádzania dažďových vôd v území realizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území tak, aby odtok nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente a v maximálnej miere čo najviac zadržať vodu zo zrážok na území.

Pri vodných tokoch sa navrhuje zachovať brehovú zeleň, ktorá má stabilizačný význam, a pre výkon správy vodných tokov sa ponecháva pozdĺž obidvoch brehov vodných tokov Kľačianka a Dúbravka voľný manipulačný pás v šírke 10m a pozdĺž ostatných vodných tokov pás v š. 5m.

V rámci rozvoja obce rešpektovať Zákon o vodách č.364/2004 Z.z. a príslušné platné normy STN 73 6822 Križovanie a súbehy vedení a komunikácií s vodnými tokmi a STN 75 2102 Úpravy riek a potokov a pod.

2.12.3 Zásobovanie energiami

- **elektrická energia**

Riešeným územím obce prechádzajú nadzemné elektrické vedenia, ktoré prevádzkuje SEPS, a.s. to nasledovne:

- 400kV vedenie V045 Čierny Váh - Liptovská Mara
- 400 kV vedenie V406 Varín - Liptovská Mara
- 400 kV vedenie V407 Liptovská Mara - Spišská Nová Ves
- 400 kV vedenie V 461 Medzibrod - Liptovská Mara
- 220 kV V273

Obec je v súčasnosti zásobovaná elektrickou energiou z rozvodne 110/22 kV Lisková vzdušným vedením VN Lisková - Lipt. Mara č. 167 z odbočky, ktorá zásobuje obce Ľubelňa, Dúbrava a Liptovské Kľačany. Pre zásobovanie obce slúži 10 stĺpových resp. stožiarové trafostanice. Sekundárna sieť v centrálnej časti obce je prevedená vzdušným rozvodom po betónových stĺpoch. Vonkajšie osvetlenie je prevedené výbojkovými osvetľovacími zdrojmi, osadené na betónových stĺpoch NN siete vrátane vzdušného rozvodu.

Návrh riešenia:

Odber elektrickej energie sa bude skladať z časti pre RD, BD a pre potreby občianskej vybavenosti.

Bilancia celkového elektrického výkonu pre bytový fond a nebytový fond je vypočítaná v zmysle zásad pre navrhovanie distribučných sietí VN a NN podľa metodiky Pravidiel pre elektrizačnú sústavu číslo 2, článok 4.2.1.1 vydanú SEP v roku 1983 a dodatku P1 z roku 1990.

Potreba elektrickej energie

60 b.j. v RD a 12 b.j. v BD – spolu 72 b.j.

Riešený počet bytov je v zmysle STN 332130 článok 4.1 rozdelený podľa kategórie bytového odberu nasledovne:

Kategória	Podiel bytov %	Počet bytov	Merné zaťaženie Sb /kVA/b.j./		Celkový príkon kVA DTS
			Vývod NN	DTS vn/nn	
A	75	54	1,7	1,5	81,0
B1	0	0	2,4	2,0	0,0
B2	20	14	5,2	5,0	70,0
C1	5	4	10,0	9,0	36,0
C2	0	0	14,5	14,5	0,0
SPOLU					187,0

Potreba elektrickej energie pre vybavenosť sa podieľa na maxime zaťaženia obytného súboru asi 20 % v špičke u kategórií A a B1, u kategórie B2 asi 30 % a u kategórie C1 asi 40 %. V zmysle uvedeného merné zaťaženie v jednotlivých kategóriách (bj + vyb.) bude nasledovné:

Kategória	Podiel bytov %	Počet bytov	Merné zaťaženie Sb /kVA/b.j./		Celkový príkon kVA DTS
			Vývod NN	DTS vn/nn	
A	75	54	2,04	1,8	135,0
B1	0	0	2,9	2,4	0,0
B2	20	14	6,8	6,5	91,0
C1	5	4	14,0	12,6	50,4
C2	0	0	14,5	14,5	0,0
SPOLU					276,4

Výpočet počtu transformátorov :

Potrebný počet transformátorov je daný zjednodušeným vzťahom :

$$nT = (PPOS \times Zp) : STh$$

PPOS – výpočtové zaťaženie obytného súboru

Zp - koeficient prídavného zaťaženia

STh - hospodárna jednotka DTS do 400 kVA

Počet transformátorov pre návrhové obdobie:

$$nT-NO = (276,4 \text{ kVA} \times 1,3) : 400 = 0,89 = 1 \text{ ks}$$

Navrhuje sa jedna trafostanica o výkone 400 kVA v severnej časti územia. Prípojky na trafostanice sú riešené ako zemné káblové. Rozvod NN siete v navrhovaných lokalitách sa navrhuje vybudovať káblovým vedením NAYY-J- 4x150 mm², NN sieť prepojiť na jestvujúcu NN sieť v obci. V navrhovaných obytných lokalitách sa navrhuje dobudovať sieť verejného osvetlenia pozdĺž miestnych obslužných a prístupových komunikácií.

- **zásobovanie zemným plynom**

V obci Lúbeľa sa v súčasnosti nenachádzajú plynárenské zariadenia v majetku a správe SPP-distribúcia a.s. S ich realizáciou v dohľadnej dobe SPP- distribúcia neuvažuje. Podľa ÚPN VÚC Žilinského kraja z roku 1998 v znení jeho Zmien a doplnkov č.1, č.2,č.3,č.4 mala byť obec výhľadovo plynofikovaná v roku 2015. Realizácia plynofikácie je však podmienená výstavbou vetvy VTL plynovodu južne od vodnej nádrže Liptovská Mara, ktorá doteraz nebola

vybudovaná, a celý pôvodný zámer sa bude posudzovať z hľadiska ekonomickej návratnosti investície.

- **zásobovanie teplom**

V obci je odber a dodávka tepla pre potreby vykurovania a prípravu TÚV uskutočňovaná nasledovne: obecný úrad z kotolne na pevné palivo, základná škola a materská škola z kotolne na drevné štiepky. RD sú vykurované väčšinou z lokálnych tepelných zariadení na báze spaľovania pevných palív, v malej miere elektrickou energiou.

Návrh predpokladá zmenu štruktúry používaných palív v prospech ušľachtilých palív a netradičných zdrojov energie (kolektory, tepelné čerpadlá a pod.)

- **telekomunikácie**

Telefónny rozvod v sídle je prevedený nadzemným vedením na drevených stĺpoch. Podľa súčasnej štruktúry ST a.s. územie obce Ľubeľa patrí do Centra sieťovej infraštruktúry Liptovský Mikuláš (CSI LM) s príslušnosťou v regionálnom centre Žilina (RCSI ZA). Telefónni účastníci sú napojení na digitálnu ústredňu RSÚ zriadenú v objekte pošty.

Služby mobilnej telefónnej siete a pokrytie územia základnými programami TV je zabezpečené telekomunikačným stožiarom nachádzajúcim sa južne od zastavaného územia obce.

V obci je funkčný miestny rozhlas. V návrhu sa uvažuje s uložením telekomunikačných káblov, siete miestneho rozhlasu a verejného osvetlenia formou zemných úložných káblov.

Bilancia potreby HTS - potreba nových prípojok v sídle k roku 2030:

RD a BD - 72 b.j.

Pre 72 bytových jednotiek	30 HTS
vybavenosť 30 % z bytového fondu	10 HTS
výroba, podnikat. subjekty	10 HTS
urbanistická rezerva	5 HTS
C e l k o m	55 HTS

2.13 KONCEPCIA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

2.13.1 Zásady funkčného, hospodárskeho a rekreačného využívania územia

V administratívnom území obce sa navrhujú nasledujúce funkcie:

- obytná funkcia je sústredená v zastavanom území a vo väzbe na zastavané územie v severnej, a južnej časti obce
- funkcia občianskej vybavenosti je sústredená v centrálnom priestore obce
- výrobná funkcia je sústredená v severnej, strednej a južnej časti obce a v areáloch poľnohospodárskeho dvora a hydinarskej farmy
- športová a rekreačná funkcia je sústredená v severnej a južnej časti obce, a v lokalite býv. pionierskeho tábora východne od obce

Stavebný rozvoj jednotlivých funkcií je v územnom pláne navrhovaný predovšetkým v zastavanom území obce a po vyčerpaní týchto možností v bezprostrednom dotyku so súčasne zastavaným územím obce, s ohľadom na kompaktnosť zástavby a ochranu poľnohospodárskej pôdy.

2.13.2 Abiotická zložka

geomorfologické pomery, reliéf

Severná časť obce Ľubľa patrí do provincie Západné Karpaty, do Fatransko-tatranskej geomorfologickej oblasti, geomorfologického celku Podtatranskej kotliny, podcelku Liptovskej kotliny a časti Ľubľská pahorkatina a Galovejské háje. Južná časť územia patrí do celku Nízke Tatry, podcelku Ďumbierske Tatry a časti Salatíny a Ďumbier (Mazúr a Lukniš, 1986).

Z morfoštruktúrneho hľadiska sa v celom katastri jedná vrásovo-blokovú fatransko-tatranskú morfoštruktúru, keď v severnej kotlinovej časti sa nachádza reliéf kotlinových pahorkatín s negatívnymi morfoštruktúrami, v strednej časti katastra je to hornatinový reliéf s pozitívnymi morfoštruktúrami, viac na juh prichádza reliéf vysočinový podhľadny s pozitívnymi morfoštruktúrami a hrebeňové časti Nízkych Tatier majú reliéf veľhorský hľadny až glaciálny s pozitívnymi morfoštruktúrami.

Najvyšší bod riešeného územia dosahuje 1585 m n.m. na južnej hranici obce a najnižší bod dosahuje 560 m.n.m. na severnej hranici obce, kde tok Kľačianka opúšťa obec Ľubľa.

geologické pomery

Bezprostredné podložie v južnej časti územia tvorí paleogén vnútorných Karpát – porfýrické granodiority až granity, kremence, pieskovce, ílovité bridlice. Postupne na sever sa vyskytujú gutensteinské vápence, ramsauské a wettersteinské dolomity. Tieto ďalej na sever striedajú vrstevnaté slienité, rohovcovité vápence a ílovité bridlice, ktoré prechádzajú do bridlíc, pieskovcov a zlepencov.

Celú centrálnu a severnú časť riešeného územia tvoria pieskovce a ílovce flyšu.

Inžiniersko-geologické rajóny v riešenom území z juhu na sever:

- **Rajón magmatických intruzívnych hornín** - má podklad tvorený rôznymi typmi granitov a granodioritov. Časté sú tektonicky porušené a mylonitizované zóny. Zvodnenie je puklinové, podzemné vody sú mäkké, často agresívne (CO₂). Reliéf tvoria ostré hrebene aj zaoblené hľadny tvary nad hranicou lesa, strmé i mierne svahy v nižších častiach pohorí. Sú tu pomerne hlboké gravitačné poruchy horských svahov a hrebeňov, opadávanie úlomkov, rútenie balvanov, vo vysokých polohách početné lavíny.
- **Rajón pieskovcovo-zlepencových hornín** - má v horninovom prostredí zlepence a brekcie. Priepustnosť je závislá od tmelu a stupňa rozpukania. Výdatnosť prameňov je miestami až 10 l/s. Reliéf je intenzívne členitý s výskytom skalných stien. Horniny intenzívne zvetrávajú.
- **Rajón vápencovo-dolomitických hornín** - má horninové prostredie zložené z dolomitov s vložkami vápencov alebo ílovitých bridlíc. Priepustnosť je prevažne puklinová. Sú to strmé svahy reliéfu, vyskytuje sa opadávanie blokov hornín a gravitačné deformácie
- **Rajón ílovcovo-vápencových hornín** - má horninové podložie z vápencov, slieňovcov a bridlíc striedajúcich sa vo vrstvách. Vápence sú miestami pomerne slabo priepustné. Reliéf tvoria strmé až stredne strmé svahy miestami členené dolinami, eróznymi ryhami a lokálnymi vyvýšeninami. Vyskytuje sa tu aj intenzívne zvetrávanie, výmoľová erózia a zosúvanie zvetralín.
- **Rajón náplavov terasových stupňov** – prevláda horninové prostredie hlinitých a piesčitých štrkov. Tieto sú obyčajne stmelené a uľahnuté. Podzemná voda je obyčajne pri báze terasy, hrúbka zvodneného horizontu je 2-5 metrov. Reliéf tvorí zvyčajne terénny stupeň. Je tu pomerne intenzívna výmoľová erózia a na okrajoch terás časté zosuvy
- **Rajón flyšoidných hornín** – striedajú sa tu ílovce, prachovce, slieňovce, pieskovce so zlepencami alebo karbonátmi vo vrstvách, ktoré sú priepustné až nepriepustné. Je tu

premenlivá agresivita podzemných vôd. Reliéf tvoria prevažne mierne až stredné svahy a ploché chrby, strmé svahy sú na masívoch s prevahou pieskovcov. Vyskytujú s tu plytké povrchové zosuvy a hlboké zvetrávanie hornín.

pôdne pomery

Prevládajúcimi pôdnymi typmi v území v jeho južnej časti sú prevažne podzoly typické až podzoly kambizemné, sprievodne rankre a litozeme s kyslých zvetralých hornín Tieto prechádzajú smerom na sever do rendzín a kambizemí rendzinových so sprievodnými litozemami modálnymi, lokálne sa vyskytujú rendziny sutinové zo zvetralých pevných hornín.

Centrálnu časť riešeného územia tvoria kambizeme typické kyslé zo zvetralín kyslých hornín a kambizeme pseudoglejové nasýtené, sprievodne pseudoglejové modálne a kultizemné, lokálne gleje so zvetralín rôznych hornín.

Severnú časť územia tvoria najmä pseudogleje typické kyslé až pseudogleje stagnoglejové, zo svahovín a prolúviálnych sedimentov.

Pôdne druhy sú hlinité, ílovito-hlinité, hlinito-piesočné, stredne až silno skeletnaté, vo vysokohorských podmienkach s miestami bez pôdneho pokryvu - skalné bralá a kamenné moria a sutiny.

Vodná erózia pôdy má veľký význam pri degradácii úrodnotvorných vlastností poľnohospodárskych pôd (dochádza k uvoľňovaniu a následnému transportu pôdných častíc, na ktoré sú relatívne pevne fixované živiny a organická hmota). Vodná erózia sa prejavuje znižovaním hĺbky pôdneho profilu (predovšetkým biologicky aktívnej vrstvy pôdy), úbytkom organickej hmoty a živín a rovnako aj zhoršovaním pôdnej štruktúry.

V zhode so zákonom o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy je každý užívateľ poľnohospodárskej pôdy povinný vykonávať trvalú a účinnú protieróznú ochranu poľnohospodárskej pôdy vykonávaním ochranných opatrení podľa stupňa erózie poľnohospodárskej pôdy. Pôdoochranné opatrenia sú zamerané na zachovanie kvalitatívnych vlastností a funkcií pôdy a na jej ochranu pred poškodením a degradáciou.

Niektoré odporúčané opatrenia proti erózii, ktoré sú vhodné pre pôdno-klimatické podmienky Slovenska:

Druh protieróznych opatrení	Spôsob realizácie
Organizačné opatrenia	Delimitácia pôdneho fondu Protierózne rozmiestnenie kultúr a plodín Veľkosť, tvar a usporiadanie pozemkov
Agrotechnické opatrenia	Vrstevnicová agrotechnika Pôdoochranná agrotechnika (bezorbová agrotechnika, mulčovanie, minimálna agrotechnika, podrývanie, podmietka)
Biologické opatrenia	Pásové pestovanie plodín Stabilizujúce pásy Protierózne oševné postupy Ochranné zatrávňovanie Ochranné zalesňovanie
Technické opatrenia	Protierózne priekopy Terasy

zdroj: VÚPOP

hydrologické a hydrogeologické pomery

Z hydrologického hľadiska celé územie patrí do povodia rieky Váh. Hydrologickú kostru riešeného územia tvoria vodné toky:

- Kľačianka (č. 4-21-02-12319)
- Dúbravka (č. 4-21-02-12338)
- Črvník (č. 4-21-02 – 12348)

Ďalšími drobnými tokmi v území sú Lubeľský potok, Protivný, Lovisko a Zradný.

Toky majú bystrinný charakter so značne kolísavou vodnosťou.

Základnou jednotkou pre hodnotenie podzemných vôd je hydrogeologický rajón. Riešené územie spadá do dvoch hydrogeologických rajónov. V severnej časti katastra sa jedná o hydrogeologický rajón QP 016 – paleogén a kvartér západnej a strednej časti Liptovskej kotliny a južná časť spadá do rajónu MG 017 – mezozoikum a kryštalinikum severných svahov Nízkych Tatier.

klimatické pomery, zmeny klímy

Podľa klimatického členenia Slovenska (Atlas krajiny SR, 2002) riešené územie a jeho záujmové územie patrí do chladnej klimatickej oblasti C1, charakterizovanej priemerom menej ako 50 letných dní za rok, s júlovým priemerom teploty vzduchu od 12°C do 16°C. V rámci chladnej oblasti územie patrí do okrsku mierne chladného. Priemerná teplota vzduchu v januári dosahuje -4,5°C, v júli 14-16°C, pričom priemerná ročná teplota vzduchu je 6°C. Počet dní so snehovou pokrývkou sa pohybuje v rozmedzí 80-90 dní. Priemerné ročné úhrny zrážok sa pohybujú od 700 m n.m.

Zo Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy (uznesenie vlády SR č. 148/2014 z 26.3.2014) vyplývajú nasledujúce opatrenia voči nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy na sídelné prostredie:

1. opatrenia voči častejším a intenzívnejším vlnám horúčav:
  - zabezpečiť zvyšovanie podielu vegetácie a vodných prvkov
  - zabezpečiť a podporovať zamedzovanie prehrievania stavieb (vhodná orientácia, tepelná izolácia, tienenie)
  - podporovať a využívať vegetáciu, svetlé a odrazové povrchy na budovách a v dopravnej infraštruktúre
  - zabezpečiť prispôsobenie výberu drevín pre výsadbu meniacim sa klimatickým podmienkam
  - vytvárať komplexný systém plôch zelene v prepojení do kontaktných hraníc sídla a do príľahlej krajiny
2. opatrenia voči častejšiemu výskytu silných vetrov a víchric:
  - zabezpečiť a podporovať výsadbu spoločnstiev drevín v extraviláne
  - zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu statickej a ekologickej stability stromovej vegetácie
  - zabezpečiť dostatočnú odstupovú vzdialenosť stromovej vegetácie v blízkosti elektrického vedenia
  - zabezpečiť a podporovať realizáciu opatrení proti veternej erózii (výsadba vetrolamov, živé ploty a pod.)
3. opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha:
  - podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody
  - zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach
  - zabezpečiť opatrenia voči riziku lesných požiarov
4. opatrenia voči častejšiemu výskytu intenzívnych zrážok:
  - zabezpečiť udržiavanie a rozširovanie plôch s vegetáciou lesných spoločnstiev

- zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení nevrhnutých ohľaduplne k životnému prostrediu
- zabezpečiť a podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajinej pokrývky, s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov v extraviláne a minimalizovaním podielu nepriepustných povrchov v zastavanom území
- zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu dažďových vôd v sídle
- zabezpečiť a podporovať renaturáciu a ochranu tokov a mokradí
- usmerniť odtokové pomery pomocou drobných hydrotechnických opatrení
- zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii a zosuvom pôdy

ovzdušie

Priamo v zastavanom území obce neexistujú exaktné údaje o emisnom a imisnom zaťažení, nie je tu umiestnený žiadny veľký zdroj znečisťovania ovzdušia. Najväčší vplyv na čistotu ovzdušia v obci má spôsob vykurovania spaľovaním pevných palív – dreva a uhlia, čo sa prejavuje najmä vo vykurovacom období. Poľnohospodársky dvor v severnej časti sídla môže byť zdrojom prašnosti a zápachov, preto sa navrhuje kultivácia celého prostredia dobudovaním spevnených komunikácií, zriadením trávnatých plôch a izolačnej zelene po obvode areálu. Hydinárska farma, ktorá kapacitou a príp. zápachom môže ohrozovať ovzdušie obce, je umiestnená južne od zastavaného územia obce v dostatočnej vzdialenosti cca 600m od posledných rodinných domov. Súčasná kapacita chovaných zvierat a hydiny na farmách sú limitné.

hluk

Obec je dotknutá hlukom z dopravy minimálne. Obytná zástavba je dostatočne vzdialená od cesty I/18, kde intenzita vozidiel vzrástla za roky 2005 – 2010 o cca 1000 vozidiel/deň. Zástavba umiestnená v blízkosti ciest III.tr. je a bude zaťažená hlukom minimálne vzhľadom k malej intenzite dopravy. Nová výstavba je situovaná do pokojnejších polôh v severnej a južnej časti sídla.

2.13.3 Biotická zložka

• Rastlinstvo

Fytogeografické členenie územia

Podľa fytogeografického členenia Slovenska (Futák, 1980) patrí celé územie do oblasti západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale), obvodu flóry vnútrokarpatských kotlín (Intercarpaticum), okresu Podtatranské kotliny a podokresu Liptovská kotlina.

Z hľadiska fytogeograficko-vegetačného členenia (Plesník, 2002) patrí územie do ihličnatej zóny, do okresu Liptovskej kotliny. Južná časť okresu sčasti zasahuje do nízkotatranského bukového okresu, podokresu Salatín.

Potenciálna prirodzená vegetácia

Pri charakteristike rastlinného krytu sa vychádzalo z podkladov Michalko a kol. 1986: Geobotanická mapa ČSSR, textová časť. Vegetačná mapa plošne vyjadruje výskyt a rozšírenie rastlinných spoločenstiev a ich skupín.

Súčasná potenciálna prirodzená vegetácia je vegetáciou, ktorá by sa za daných klimatických, pôvodných a hydrologických pomerov vyvinula na určitom mieste, keby vplyv ľudskej činnosti ihneď prestal. Je predstavovanou vegetáciou konštruovanou do súčasných klimatických a prírodných pomerov. Geobotanická mapa plošne vyjadruje výskyt a rozšírenie rastlinných

spoločenstiev a skupín, ktoré sú výslednicou pôsobenia súboru činiteľov prostredia počas dlhého geologického obdobia na tieto vegetačné jednotky.

V zmysle členenia Slovenska z hľadiska potenciálnej prirodzenej vegetácie (Michalko a kol., 1986) spadá riešeného územia do štyroch základných jednotiek:

- *Zmiešaný listnato-ihličnatý les v severných karpatských kotlinách (Ct)* - reprezentatívnymi druhmi sú: lipa malolistá (*Tilia cordata*), obyčajný (*Carpinus betulus*), Dub letný (*Quercus robur*), Smrek obyčajný (*Picea abies*), Borovica lesná (*Pinus silvestris*), Jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*)
- *Jedľové a jedľovo-bukové lesy (Pa)* – reprezentatívnymi druhmi sú: Abietion, Vaccinio-Abietenion (*Picea abies*, *Abies alba*, *Calamagrostis villosa*, *Listera cordata*, *Lycopodium annotinum*, *Homogyne alpina*, *Luzula sylvatica*, *Maianthemum bifolium*)
- *Smrekovo-borovicové lesy a ostrevkové spoločenstvá (Pi)* - vyskytujú sa v oblastiach bezbukových alebo skoro bezbukových na vápencoch a dolomitoch. V drevinovom zložení je okrem borovice a smreka aj mukuňa obyčajná, jarabina vtáčia, smrekovec opadavý, jedľa biela a niekedy buk a javor horský. reprezentatívnymi druhmi sú: skalník (*Cotoneaster integerrimus*), borievka (*Juniperus communis*), hloh (*Crataegus laevigata*).
- *Bukové lesy v horských polohách (Fi)* - reprezentatívnymi druhmi sú: Luzulo-Fagenion p. p. (*Fagus sylvatica*, *Abies alba*, *Sambucus racemosa*, *Salix caprea*, *Ribes petraeum*, *Rubus hirtus*, *Calamagrostis villosa*, *Luzula sylvatica*, *Symphytum cordatum*, *Oxalis acetosella*)

Reálna vegetácia

Najviac zastúpenou vegetáciou v území je vegetácia lesných porastov. Lesné porasty zaberajú 46% územia, avšak všetky sú sústredené južnej časti územia. Najviac zastúpenými drevinami v lesných porastoch sú ihličnaté dreviny, cca 90%, z drevín prevládajú smrek a jedľa, z listnatých drevín je najviac zastúpený buk, sprievodnými sú jaseň a javor.

V centrálnej a severnej časti územia prevláda vegetácia poľnohospodárskej krajiny.

Nelesnú drevinovú vegetáciu v území možno rozdeliť na NDV brehových porastov a skupinovú NDV v podobe pozostatkov remízok na poliach. Brehové porasty v okolí vodných tokov sú dobre vyvinuté a prirodzeného charakteru. Tvoria ich najmä rôzne druhy vrb (krehká, purpurová, sivá), jelše, brezy, miestami smrek.

Relatívne zachovalú NDV tvorí aj sprievodná zeleň v okolí miestnych komunikácií a poľných ciest.

Sídlnú zeleň reprezentuje najmä zeleň cintorínov, ovocné sady, zeleň v záhradkárskej lokalite, a vzrastlá zeleň súkromných záhrad.

Medzi významné biotopy zaznamenané na tomto území patria:

Lesné biotopy

- Lipovo - javorové sutinové lesy

Nelesné biotopy

- Alpínske a subalpínske vápnomilné travinno-bylinné porasty
- Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte
- Mezofilné pasienky a spásané lúky

• Živočíšstvo

Zoogeografické členenie územia

Podľa živočíšnej regionalizácie Slovenska (Čepelák, 1980) sa celé územie nachádza v regióne Západných Karpát, ich vnútorného obvodu, centrálneho okrsku a nízkotatranského podokrsku.

Z hľadiska zoogeografického členenia patrí územie v rámci terestrického biocyklu do provincie listnatých lesov, do podkarpatského úseku (Atlas krajiny SR 2002). V rámci limnického biocyklu

patrí riešené územie do pontokaspickej provincie a hornovážskeho okresu (Atlas krajiny SR, 2002).

Reálny stav fauny

Fauna Nízkych Tatier je druhovo rozmanitá. Bohato je zastúpený hmyz, z ktorého najviac pútajú pozornosť motýle, najmä ohrozený jasoň červenooký (*Parnassius apollo*), vzácne sú i viaceré druhy očkáňov ako napr. *Erebia pandrose* či *Erebia euryale*.

Z chrobákov tu žijú vzácne druhy svižníkov, fuzáčov, bystrušiek či nosatcov. K najcennejším patrí endemický chrobák subalpínskeho a alpínskeho pásma pohoria behúnik podzemný (*Duvalius microphtalmus*). Ďalší mimoriadne vzácny vysokohorský zástupca z čeľade bystruškovitých je *Leistus rousii*. Cenný je výskyt kriticky ohrozeného fuzáča zemolezového (*Pseudogautotina excellens*).

Ryby Nízkych Tatier sú viazané na rieky a potoky horského (pstruhového) a podhorského (lipňového) pásma. Medzi najbežnejšie druhy patrí pstruh potočný (*Salmo trutta morpha fario*), ktorý sa vyskytuje prevažne v horskej a podhorskej zóne. Sprievodným druhom pásma pstruha je hlaváč pásoplutvý (*Cottus poescilopus*). Lipeň tymiánový (*Thymallus thymallus*) je druh typický pre podhorské pásmo.

Z obojživelníkov Nízkych Tatier je najbežnejším druhom skokan hnedý (*Rana temporaria*). Z ďalších druhov je pomerne častá salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*) a ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*). Na teplejšie lokality lesostepného a stepného charakteru je viazaná ropucha zelená (*Bufo viridis*). Veľmi vzácne sa v území vyskytuje rosnička zelená (*Hyla arborea*). Mloky zastupujú najmä dva druhy - karpatský endemit mlok karpatský (*Triturus montandoni*) i mlok horský (*Triturus alpestris*). Až do najvyšších hrebeňových polôh Nízkych Tatier vystupuje vretenica severná (*Vipera berus*), medzi typické horské druhy patrí i jašterica živorodá (*Lacerta vivipara*). Stredné a nižšie polohy obýva jašterica bystrá (*Lacerta agilis*) a slepúch lámavý (*Anguis fragilis*). Okrem užovky obojkovej (*Natrix natrix*) bol v Nízkych Tatrách zaznamenaný aj výskyt vzácnej užovky hladkej (*Coronella austriaca*).

Zo živočíchov Nízkych Tatier sú bohato zastúpené vtáky. Svojou zachovalosťou a rozľahlosťou poskytujú územie podmienky pre hniezdenie viacerých vzácných druhov dravcov, lesných sov a spevavcov. V území hniezdi najvýznamnejšia národná populácia orla skalného (*Aquila chrysaetos*), kuvika vrabčieho (*Glaucidium passerinum*) a kuvika kapcavého (*Aegolius funereus*). Osobitý význam má územie pre lesné kurovité druhy, žije tu najväčšia populácia tetraova hlucháňa (*Tetrao urogallus*) a tetraova hoľniaka (*Tetrao tetrix*) na Slovensku.

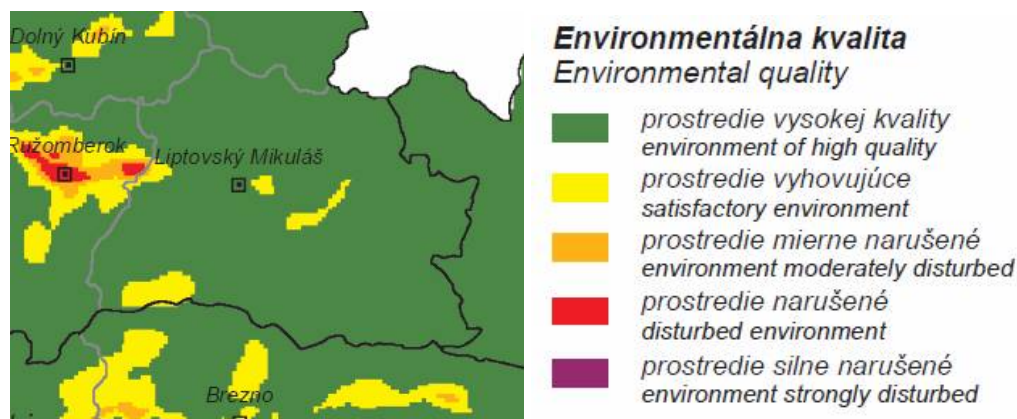
Rozsiahle a pomerne zachovalé lesné spoločenstvá poskytujú prostredie pre život všetkých našich veľkých šeliem - vlk dravý (*Canis lupus*), medveď hnedý (*Ursus arctos*) i rys ostrovid (*Lynx lynx*).

Región Liptova patrí k významným územiám výskytu vydry na Slovensku. Medzi najznámejšie živočíchy Nízkych Tatier patrí kamzík vrchovský tatranský (*Rupicapra rupicapra tatrica*). Typickým obyvateľom alpínskeho pásma je aj svišť vrchovský (*Marmota marmota*). Centrálnu časť pohoria obýva pôvodný druh svišť vrchovský tatranský. Doliny Nízkych Tatier poskytujú domov i poľovnej zveri, predovšetkým jelenej, srnčej a diviachej. Z drobných cicavcov alpínskeho pásma Nízkych Tatier je vzácny endemický hraboš snežný tatranský (*Microtus nivalis mirhanreini*), hrabáč tatranský (*Pitymys taticus*) i piskor vrchovský (*Sorex alpinus*). V pásme lesa žije reliktná myšovka horská (*Sicista betulina*).

2.13.4 Stav životného prostredia

• Celkový stav životného prostredia

Podľa environmentálnej regionalizácie SR (Bohuš, Klinda, 2010) patrí celé riešené územie do 1. stupňa environmentálnej kvality, tzn. že ide o prostredie vysokej kvality. V nenarušenom a málo narušenom prostredí žije väčšina obyvateľstva.

• Stav ovzdušia

Spracovanie a vyhodnotenie znečistenia ovzdušia podľa limitných hodnôt (LH) a limitných hodnôt zvýšených o medzu tolerancie (LH + MT) na ochranu zdravia ľudí zabezpečuje Slovenský hydrometeorologický ústav v Bratislave na základe výsledkov meraní v sieti monitorovacích staníc. Kvalita ovzdušia je považovaná za dobrú, ak úroveň znečistenia neprekračuje limitné hodnoty.

V riešenom území je kvalita ovzdušia dobrá, emisie základných znečisťujúcich látok neprekračujú stanovené limitné hodnoty.

Emisnú situáciu v okrese Liptovský Mikuláš charakterizuje podľa evidencie NEIS v posledných rokoch klesajúca tendencia hodnoty emisií SO₂, a CO, naopak množstvo emisií TZL má stúpajúcu tendenciu, hodnoty NO_x vykazujú len mierny nárast.

Emisie zo stacionárnych zdrojov za okres Liptovský Mikuláš, v tonách za rok

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
TZL	352,0	476,9	526,0	672,0	628,7	604,0	604,0	599,8	584,0	624,9	631,2
SO₂	446,0	990,3	350,0	256,0	258,3	137,0	122,0	73,7	79,0	71,8	73,7
NO₂	271,0	380,7	315,0	303,0	293,4	333,8	346,0	326,3	308,2	361,9	369,5
CO	959,0	874,3	870,0	992,0	976,5	928,8	946,0	934,4	975,7	1 153,7	1 120,6

Zdroj: NEIS SHMÚ, SU SR

V r. 2013 bolo na Slovensku vymedzených 18 oblastí riadenia kvality ovzdušia z toho 5 pre PM₁₀, 11 pre PM₁₀ a PM_{2,5}, 1 pre PM₁₀ a NO₂, a 1 pre PM₁₀, PM_{2,5} a NO₂.

Riešené územie sa nenachádza v žiadnej oblasti riadenia kvality ovzdušia.

Medzi významné zdroje znečistenia ovzdušia v záujmovom území obce Ľubeľa možno zaradiť:

- Rettenmeier Tatra Timber s.r.o. (Kotolňa na biomasu) - Liptovský Hrádok
- Swedwood Slovakia, (Kotolňa na drevný odpad) - Závažná Poruba
- Mondi scp, a.s. Ružomberok

Medzi významné lokálne zdroje znečistenia ovzdušia na území obce Ľubňa možno zaradiť:

- Farmavet. s.r.o. prevádzka Ľubňa, ktorá sa zaoberá výkrmom brojlerov - podľa zákona č. 245/2003 o IPKZ sa jedná o prevádzku na intenzívny chov hydiny s priestorom pre viac ako 40 000 ks hydiny.
- AGRO racio, s.r.o. farma Ľubňa – veľkochov hovädzieho dobytku – ustajnených je cca 700 ks HD.

V oboch prípadoch ide najmä o produkciu emisií NH₃ (amoniak)

- **Stav povrchových a podzemných vôd**

Stav povrchových vôd

Hodnotenie chemického stavu povrchových vôd pozostáva z posúdenia výskytu prioritných látok a ďalších znečisťujúcich látok a environmentálnych normách kvality, ktoré sú predpísané:

- smernicou 2008/105/ES, resp. 2013/39/ES o environmentálnych normách kvality,
- smernicou 2009/90/ES, ktorou sa ustanovujú technické špecifikácie pre chemickú analýzu a monitorovanie stavu vôd

Podľa údajov z Vodného plánu SR bol chemický stav vodných tokov Kľačianka a Dúbravka, pretekajúcimi riešeným územím vyhodnotený ako dobrý.

Ekologický stav povrchových vôd je vyjadrenie kvality štruktúry a funkcie vodných ekosystémov, ktoré sú spojené s povrchovými vodami. Ekologický stav toku Kľačianka bol vyhodnotený ako priemerný až dobrý a ekologický stav toku Dúbravka ako veľmi dobrý.

Stav podzemných vôd

Chemický stav podzemných vodných útvarov sa podľa údajov z Vodného plánu SR hodnotil z hľadiska dosiahnutia dobrého chemického stavu ako celok. Podzemné vody sa hodnotili z hľadiska obsahu NO₃, Na, Fe, Mn, Cr, Cu, Se, As, Cd, Pb, Hg, NH₄, Cl a SO₄, TCE, TECE a ďalších. A to na základe výsledkov monitorovania kvality podzemných vôd z roku 2007.

Do riešeného územia zasahuje predkvartérny útvar podzemných vôd SK200300FK - Puklinové a krasovo - puklinové podzemné vody severozápadu Nízkych Tatier a SK200330FK - Puklinové podzemné vody Podtatranskej skupiny a Liptovskej kotliny. Oba tieto útvary sú v dobrom chemickom stave. Z hľadiska kvantitatívneho stavu, t. j. z hľadiska hodnotenia množstva podzemných vôd dosahujú spomínané predkvartérne útvary podzemných vôd dobrý stav.

- **Stav bioty**

Stav bioty ako zložky životného prostredia je reprezentovaný predovšetkým zdravotným stavom lesa. Zdravotný stav lesov v riešenom území je, podľa dostupných informácií Národného lesníckeho centra, dobrý. Väčšinou sa jedná o lesy bez poškodenia alebo len málo poškodené, v malej miere sa vyskytujú lesy stredne až silne poškodené a to lokálne najmä v južnej časti územia.

- **Stav pôdy a horninového prostredia**

Kontaminácia pôdy

Kontaminácia pôd, inak aj chemická degradácia pôdy, sa hodnotí na základe najvyšších prípustných koncentrácií rizikových látok v pôde a prejavuje sa narušením chemických vlastností pôdy. Na základe limitných hodnôt obsahu prvkov podľa rozhodnutia Ministerstva pôdohospodárstva SR č. 531/1994 – 540 sa v oblasti riešeného územia obce Ľubňa vyskytujú čisté a nekontaminované pôdy.

Seizmicita

Podľa "Seizmotektonickej mapy Slovenska" (STN 73 0036) patrí záujmové územie do seizmickej oblasti s výskytom zemetrasení s maximálnou intenzitou 6° resp. 7° stupnice makroseizmickej intenzity MSK-64.

Staré banské diela

V riešenom území v oblasti vyhláseného chráneného ložiskového územia (CHLÚ) Dúbrava a Dúbrava I., je evidovaných niekoľko desiatok starých banských diel ako sú opustené štôlne, šachty a haldy. (Sú vyznačené v grafickej časti ÚPD – výkres č. 2).

Úložiská ťažobného odpadu

Podľa registra úložísk, na ktoré sa vzťahuje zákon č. 514/2008 Z. z. o nakladaní s ťažobným odpadom sa v riešenom území nachádzajú 3 uzavreté a opustené úložiská:

- Halda Dechtárka - spodná Ignác štôľňa 1 – odval
- Halda Jozef štôľne – odval
- Halda štôľne Alexander I. a bezmennej štôľne - odval

Radónové riziko

Riešené územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zák.č. 355/2007 Z.z. o ochrane. Podpore a rozvoji verejného zdravia v znení neskorších predpisov a vyhl. MZ SR č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia.

primárne stresové javy

K primárnym stresovým prvkom v riešenom území obce patria najmä zosuvné územia, ktoré sa nachádzajú prevažne v centrálnej a severnej časti územia. Väčšinou sa jedná o pravdepodobné, potenciálne miesta zosuvov, ale v obci sú evidované aj 2 lokality, kde bol zaznamenaný aktívny zosuv pôdy. Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely. Vhodnosť a podmienky využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžiniersko - geologickým prieskumom.

Predmetné územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia takéhoto územia je potrebné posúdiť podľa zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 , ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia.

Pôdy v riešenom území patria medzi relatívne čisté resp. minimálne kontaminované.

V riešenom území sú evidované tri odvezené skládky a staré banské diela. Návrh tieto územia rešpektuje ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu.

sekundárne stresové javy

K sekundárnym stresovým prvkom, prevažne antropogénneho charakteru možno zaradiť najmä elektrovody 22 kV, ktorých konzoly nie sú opatrené zábranami voči dosadaniu veľkých druhov dravcov, dopravné línie, staré banské diela - haldy a štôľne v južnej časti územia.

K potenciálnym bariérovým prvkom, ktorými sú negatívne sprievodné javy realizácie ľudských aktivít v krajine, ktorých územný rozsah nie je možné v krajine striktne vymedziť, patria:

- zaťaženie prostredia hlukom z cestnej dopravy (najmä cesta I. triedy, v malej miere cesty III. triedy)
- lokálne znečistenie ovzdušia zo spaľovania tuhých palív, vzhľadom na to, že obec nie je plynofikovaná

- znečistenie ovzdušia prevádzkami živočíšnej výroby - chov hovädzieho dobytku a výkrm brojlerov
- znečistenie spodných vôd absenciou kanalizácie a čistiarne odpadových vôd

Navrhujú sa tieto opatrenia na elimináciu stresových prvkov:

- dobudovať chýbajúcu kanalizáciu a odvedenie odpadových vôd do ČOV
- vedenia VN a VVN opatrit vhodnými zábranami proti dosadaniu veľkých druhov dravcov.
- rešpektovať limity prípustného znečistenia ovzdušia, vody, pôdy, hranice hlučnosti vyplývajúce z hygienických noriem
- v pásoch izolačnej zelene navrhnuť skladbu drevín s vysokou izolačnou schopnosťou
- rešpektovať potenciálne zosuvné územia a neumiestňovať v týchto územiach žiadne stavby bez predchádzajúceho geologického posúdenia a sanácie územia
- zabezpečiť realizáciu a zhodnocovanie separovaného zberu domového odpadu v zbernom dvore
- rešpektovať prirodzené záplavové územie vodných tokov, príp. realizovať na nich protipovodňové opatrenia najmä spevňovaním brehov a prehĺbovaním koryta
- zrealizovať obnovu a výsadbu zelene v existujúcich a navrhovaných plochách, zabezpečiť jej pravidelnú údržbu

2.13.5. Návrh zásad a opatrení pre nakladanie s odpadmi

Podľa údajov Obecného úradu bolo v r. 2014 v obci vyprodukovaných 417,76 ton komunálneho odpadu, z toho 52,4 ton predstavuje papier a lepenka, 34,9 ton sklo, 10 ton plasty, 9,5 ton kovy, 0,91 ton elektroodpad, 2 tony šatstvo, 1,2 tony biologický odpad a 307,21 ton zmesový komunálny odpad. Podiel vyprodukovaného odpadu na obyvateľa predstavuje 373,3 kg/obyv./rok je porovnateľný s celoslovenským priemerom (v roku 2009 bol celoslovenský priemer 321 kg/obyvateľa/rok). Zmesový komunálny odpad sa odváža na skládku v Partizánskej Ľupči. Podiel vyseparovaného odpadu z celkového množstva predstavuje 26,4%.

Pri náraste počtu obyvateľov v zmysle demografickej prognózy predpokladáme celkový nárast vyprodukovaného odpadu na 448 ton ročne, pričom podiel na obyvateľa sa nezvýši.

Napriek zavedenému separovanému zberu je podiel vyseparovaných odpadov nízky, preto sa navrhuje zvýšiť podiel separovaného odpadu na min. 50% z celkového produkovaného množstva (v zmysle smerníc EU) a rozšíriť ho aj o ďalšie komodity (napr. stavebný odpad, veľkoobjemový odpad a pod.).

V obci je navrhované zhodnocovanie biologicky rozložiteľného odpadu z domácností a záhrad individuálne zriadením kompostovísk v záhradách rodinných domov, piliny, slama, biologický odpad z údržby verejnej zelene a kaly z ČOV sa navrhuje zhodnocovať pri areáli ČOV. Zberný dvor pre separovaný odpad je navrhovaný na ploche výroby pri športovom areáli.

2.14 VYMEDZENIE PRIESKUMNÝCH ÚZEMÍ, CHRÁNENÝCH LOŽISKOVÝCH ÚZEMÍ A DOBÝVACÍCH PRIESTOROV

V katastrálnom území obce Ľubľa sa nachádzajú

- výhradné ložisko „Dúbrava – Ľubelská (682) – antimónové rudy“, s určeným dobývacím priestorom (DP) a chráneným ložiskovým územím (CHLÚ) „Dúbrava – RB BB“ pre ŠGÚDŠ Bratislava,
- výhradné ložisko „Dúbrava – Predpekelná (681) – antimónové rudy“ s určeným dobývacím priestorom (DP) a chráneným územím (CHLÚ) „Dúbrava – RB BB“ pre ŠGÚDŠ Bratislava,

- výhradné ložisko „Dúbrava – Matošovec (680)-antimónové rudy“; s určeným dobývacím priestorom (DP) a chráneným ložiskovým územím (CHLÚ) „Dúbrava- RB BB“ pre ŠGÚDŠ Bratislava,
- výhradné ložisko „Dúbrava – Martin štôlna (679)-antimónové rudy“; s určeným dobývacím priestorom (DP) a chráneným ložiskovým územím (CHLÚ) „Dúbrava- RB BB“ pre ŠGÚDŠ Bratislava,
- výhradné ložisko „Dúbrava (646)-antimónové rudy“; s určeným dobývacím priestorom (DP) a chráneným ložiskovým územím (CHLÚ) pre Rudné bane, štátny podnik Banská Bystrica.

Vzhľadom na súčasné a predpokladané využívanie ložísk nie sú územia v blízkosti dobývacích priestorov a chránených ložiskových území využívané na obytné ani rekreačné účely.

2.15 VYMEDZENIE PLÔCH VYŽADUJÚCICH ZVÝŠENÚ OCHRANU

V administratívnom území obce sú evidované aktívne zosuvné územia a potenciálne zosuvné územia, ktoré vyžadujú zvýšenú ochranu. Aktívne zosuvy sa vyskytujú na svahoch údolia vodného toku Kľačianka v severnej časti katastrálneho územia. Územie so zaregistrovanými svahovými deformáciami je zaradené do regiónu nestabilných území s vysokým rizikom aktivizácie svahových pohybov vplyvom prírodných podmienok, s možnosťou rozširovania existujúcich zosuvov a možným vznikom nových aktívnych zosuvných foriem. Územie je veľmi citlivé na negatívne antropogénne zásahy. Širšie okolie zaregistrovaných svahových deformácií je zaradené do regiónu nestabilných území s priaznivou geologickou stavbou pre vznik svahových pohybov. Je potrebné aktívne zosuvné územia rešpektovať a neumiestňovať tu žiadne stavby, v potenciálne zosuvných územiach neumiestňovať stavby bez predchádzajúceho inžiniersko - geologického posúdenia a sanácie územia. Územia sú zakreslené v grafickej časti dokumentácie, výkres č. 2.

V riešenom území sú evidované staré banské diela, ktoré sú vyznačené v grafickej časti dokumentácie a vymedzené ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu. V predmetnom území sú evidované tri odvezené skládky odpadov, vyznačené v grafickej časti dokumentácie.

2.16 VYHODNOTENIE DÔSLEDKOV NAVRHOVANÉHO STAVEBNÉHO ROZVOJA A INÝCH ZÁMEROV NA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDE

Základné východiskové podklady použité pri spracovaní poľnohospodárskej prílohy sú:

- hranica súčasne zastavaného územia obce k 1.1.1990
- hranica katastrálnych území
- druhy pozemkov podľa registra „C“ katastra nehnuteľností
- bonitované pôdno-ekologické jednotky (BPEJ)
- vyhláška MP SR č. 508/2004 ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- nariadenie vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy
- spoločné metodického usmernenia Ministerstva pôdohospodárstva SR a Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR, zo dňa 11.8.2004

2.16.1 Prírodné podmienky a poľnohospodárska pôda

Riešené územie podľa klimatického členenia Slovenska patrí do chladnej klimatickej oblasti C1, charakterizovanej priemerom menej ako 50 letných dní za rok, s júlovým priemerom teploty vzduchu od 12°C do 16°C. V rámci chladnej oblasti územie patrí do okrsku mierne chladného. Priemerná teplota vzduchu v januári dosahuje -4,5°C, v júli 14-16°C, pričom priemerná ročná teplota vzduchu je 6°C. Počet dní so snehovou pokrývkou sa pohybuje v rozmedzí 80-90 dní. Priemerné ročné úhrny zrážok sa pohybujú od 700 m n.m.

Prevládajúcimi pôdnymi typmi v území v jeho južnej časti sú prevažne podzoly typické až podzoly kambizemné, sprievodne rankre a litozeme s kyslých zvetralých hornín Tieto prechádzajú smerom na sever do rendzín a kambizemí rendzinových so sprievodnými litozemami modálnymi, lokálne sa vyskytujú rendziny sutinové zo zvetralých pevných hornín.

Centrálnu časť riešeného územia tvoria kambizeme typické kyslé zo zvetralín kyslých hornín a kambizeme pseudoglejové nasýtené, sprievodne pseudoglejové modálne a kultizemné, lokálne gleje so zvetralín rôznych hornín.

Severnú časť územia tvoria najmä pseudogleje typické kyslé až pseudogleje stagnoglejové, zo svahovín a prolúviálnych sedimentov.

Pôdne druhy sú hlinité, ílovito-hlinité, hlinito-piesočnaté, stredne až silno skeletnaté, vo vysokohorských podmienkach s miestami bez pôdneho pokryvu - skalné bralá a kamenné moria a sutiny.

V riešenom území nie sú evidované žiadne hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie, š.p. V severnej časti k.ú. Zemianska Ľubľa a v južnej časti k.ú. Kráľovská Ľubľa je vybudované detailné odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom neznámeho vlastníka.

Poľnohospodársku pôdu v obci Ľubľa obhospodaruje fy AGRO racio, s.r.o. Liptovský Mikuláš a čiastočne súkromní vlastníci pôdy.

Štruktúra poľnohospodárskej pôdy v obci Ľubľa

Typ krajiny	Výmera, ha	%
Orná pôda	336,22	41,5
Chmeľnice	0	0
Vinice	0	0
Záhrady	20,08	2,47
Ovocný sad	0,98	0,18
Trvalé trávne porasty	452,10	55,85
Spolu	809,38	100

Zdroj: ŠÚ SR, 2015

Na území riešenom v návrhu ÚPN-O sa nachádzajú tieto BPEJ:

- 0906042, sk.6 – flubizeme typické, stredne ťažké
- 0914062, sk.7 – fluvizeme, stredne ťažké až ľahké, plytké
- 0957002, 202, sk.6 – pseudogleje typické na sprašových a polygénnych hlinách, stredne ťažké až ťažké
- 0963202, sk.7 – kambizeme typické na minerálne bohatých zvetralinách flyša, stredne ťažké
- 0964443, sk.8 - kambizeme typické na minerálne bohatých zvetralinách flyša, ťažké
- 0965445, sk.7 - kambizeme typické a luvizemné na svahových hlinách stredne ťažké
- 0968212, sk.6 - kambizeme typické kyslé na svahových hlinách, stredne ťažké

0969202, sk.7	- kambizeme pseudoglejové na flyši, stredne ťažké
0972413, sk.9	- kambizeme pseudoglejové s výskytom podzemných vôd, stredne ťažké až ťažké
0972242, sk.8	- kambizeme pseudoglejové s výskytom podzemných vôd, stredne ťažké až ťažké
0982672, sk.9	- kambizeme na flyši na výrazných svahoch (12° - 25°), stredne ťažké
1057002, sk.6	- pseudogleje typické na sprašových a polygénnych hlinách, stredne ťažké až ťažké
1065212, sk.6	- kambizeme typické a luvizemné na svahových hlinách stredne ťažké
1069402, sk.7	- kambizeme pseudoglejové na flyši, stredne ťažké

2.16.2. Vyhodnotenie dôsledkov navrhovaného stavebného rozvoja a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde

Podrobná špecifikácia jednotlivých lokalít je v tabuľkovej časti, kde je uvedené poradové číslo lokality, navrhované funkčné využitie, navrhovaná výmera lokality, skupina BPEJ, druh pozemku (poľnohosp. resp. nepoľnohospodárska pôda).

V zmysle zákona č. 57/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy je potrebné prihliadať na ochranu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (ďalej len BPEJ).

Podľa predmetného nariadenia vlády sa za najkvalitnejšie pôdy v riešenom území obce Ľubňa považujú tieto pôdy:

k.ú. Kráľovská Ľubňa	– 0906002, 0906042, 0957002, 0957202, 1006002, 1057002
k.ú. Zemianska Ľubňa	– 0811002, 0814065, 0865212, 0869412, 0906042, 0911012, 0914062, 0963202, 0964403, 0965212, 0965242, 0966202, 0969212, 0969502, 0970203, 1065212

Vyhodnotenie dôsledkov navrhovaného stavebného rozvoja a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde v obci Ľubľa

číslo lokality	katastrálne územie	navrhované funkčné využitie	výmera lokality celkom v ha	predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy					**užívateľ poľnoh.pôdy	odvodnenie, závlahy	poznámka
				celkom ha	z toho						
					Skupina BPEJ	Kód BPEJ	ha	z toho chránená poľn. pôda, ha			
1	Kráľovská Ľubľa	Š	0,36	0,36	6	0906042	0,36	0,36	FO		
2	Kráľovská Ľubľa	RD+D	4,6	4,6	6	0906042	4,6	4,6	FO SPF		
3	Kráľovská Ľubľa	RD	0,13	0,13	6	0906042	0,13	0,13	FO		
4	Kráľovská Ľubľa	BD	0,38	0,38	6	0957002	0,38	0,38	PO		
4a	Kráľovská Ľubľa	BD	0,25	0,25	6	0957002	0,25	0,25	PO FO	intravilán	
5	Kráľovská Ľubľa	RD	0,2	0,2	6	0957002	0,2	0,2	FO	intravilán	
6	Kráľovská Ľubľa	RD	0,12	0,12	6	0906042	0,12	0,12	FO	intravilán	
7	Kráľovská Ľubľa	RD	0,17	0,17	6	0906042 0957002	0,17	0,17	FO	intravilán	
8	Zemianska Ľubľa	V	0,23	0,23	7	0914062	0,23		Obec, FO	intravilán	
9	Zemianska Ľubľa	RD	0,76	0,76	6	0906042	0,76	0,76	FO	intravilán	
10	Zemianska Ľubľa	RD	0,22	0,22	6	0906042	0,22	0,22	FO	intravilán	
11	Kráľovská Ľubľa	RD	0,20	0,20	6	0957002	0,20	0,20	FO	intravilán	
12	Kráľovská Ľubľa	RD	0,49	0,49	6	1065212	0,39		FO	intravilán	
					7	0914062	0,10				
13	Kráľovská Ľubľa	RD	0,58	0,58	6	1057002	0,58	0,58	FO		
14	Kráľovská Ľubľa	OV	0,14	0,14	6	0906042	0,14	0,14	FO		
SPOLU			8,83	8,83			8,83	8,11			

Poznámky: RD – Rodinné domy, BD – Bytové domy, VZ – Verejná zeleň, D – Doprava, Š – Šport, R – rekreácia, OV – Občianska vybavenosť, V – Priemysel, výroba, TI – Technická infraštruktúra

*Zvýraznené BPEJ patria medzi najkvalitnejšie BPEJ v k.ú. v zmysle nariadenia vlády SR č.58/2013

** Užívateľ PP: FO-fyzická osoba, PO – právnická osoba, SPF – Slovenský pozemkový fond, Obec

Rekapitulácia výmery poľnohospodárskej pôdy zaberanej na rozvoj obce podľa UPN-O Ľubľa je uvedená v nasledujúcej tabuľke:

rekapitulácia	mimo zastavaného územia (ha)	v zastavanom území (ha)	spolu (ha)
Výmera navrhovaných lokalít celkom	6,19	2,64	8,83
- poľnohospodárska pôda	6,19	2,64	8,83
- z toho chránená PP	6,19	1,92	8,11

Navrhované funkčné plochy	Výmera (ha)
Bývanie v rodinných domoch	7,47
Bývanie v bytových domoch	0,63
Občianska vybavenosť	0,14
Priemysel, výroba, sklady	0,23
Šport	0,36
Spolu	8,83

Výmera najkvalitnejšej pôdy v obci Ľubeľa, na ktorej sa uvažuje so záberom pre nepoľnohospodárske účely predstavuje 8,11ha.

Pri zábere lokalít zasahujúcich do najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy vzniká pri trvalom zábere pre stavebníka povinnosť platenia odvodov.

2.16.3. Zdôvodnenie navrhovaného záberu PP

Návrh územného plánu umiestňuje jednotlivé funkcie predovšetkým v zastavanom území obce na nevyužívaných plochách, nadmerných záhradách a v prielukách. Vzhľadom k demografickej prognóze je potrebné zabezpečiť pre rozvoj obce cca 60 – 70 bytov, preto je nutný aj záber poľnohospodárskej pôdy v severnej a južnej časti obce. Zaberané plochy bezprostredne nadväzujú na zastavané územie obce a jej komunikačný systém a budú vynímané z pôdneho fondu postupne tak, ako budú vznikať nároky na výstavbu. Rozširovanie obce západným smerom je znemožnené výskytom aktívnych zosuvov a rozširovanie západným smerom je limitované ochrannými pásmami Letiska Jasná.

2.17 HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA

Medzi základnými cieľmi územného plánu obce bola optimalizácia využitia územia z hľadiska lokalizácie funkcií na nových rozvojových plochách s cieľom kompaktného využitia územia obce, rozvoja obce formou intenzifikácie a doplnenia využitia územia vzhľadom na reálne územnotechnické, ekologické a ekonomické podmienky a pri zachovaní optimálneho životného prostredia. Nové stavebné aktivity v obci budú zamerané na doplnenie ponukových plôch pre bývanie, základnú občiansku vybavenosť a výrobné služby za účelom zatraktívnenia prostredia obce a nevyvolajú podstatnejšie zvýšenie zaťaženia územia. Navrhované funkcie prispievajú k vytvoreniu pracovných príležitostí a tým aj k skvalitneniu života obyvateľov obce.

Z hľadiska environmentálneho bude mať realizácia návrhu územného plánu na územie obce pozitívny dopad. Vyriešením a vybudovaním kanalizácie a ČOV v obci dôjde k znižovaniu negatívnych vplyvov na životné prostredie. Je potrebné zachovať existujúcu drevinnú zeleň a doplniť ju v zmysle opatrení návrhu ochrany prírody a krajiny.

2.18 NÁVRH ZÁVÄZNEJ ČASTI

Časť 1

ZÁSADY A REGULATÍVY PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA

1. vytvárať podmienky pre rozvoj ekonomických, obslužných a sociálnych väzieb s okolitými sídlami, územný rozvoj obce naďalej realizovať formou kompaktného sídla.
2. rešpektovať pri novej výstavbe konfiguráciu terénu, pričom sa nesmie narušiť pôsobenie historických dominánt a charakteristická panoráma, nová výstavba musí zachovať významné pohľady na historickú štruktúru a jej začlenenie do krajiny
3. rešpektovať typickú formu a štruktúru osídlenia charakterizujúcu územie obce
4. využívať regionálne urbanistické a architektonické princípy
5. rešpektovať navrhnutý systém ekologickej stability, poľnohospodárske a lesné pozemky ako súčasť historického krajinného obrazu obce
6. rozvíjať jednotlivé funkcie podľa výkresu č.2 (komplexný návrh priestorového usporiadania a funkčného využitia katastrálneho územia obce)
7. dobudovať centrálny priestor obce (vymedzený vo výkresoch č. 2 a 3) ako polyfunkčné centrum občianskej vybavenosti a bývania, pričom nová výstavba musí rešpektovať mierku, proporcie, členenie, uličné čiary a výškovú niveletu zástavby
8. akúkoľvek novú výstavbu v lokalitách, ktoré nie sú chránené pred prietokom veľkých vôd, podmieniť zabezpečením jej adekvátnej protipovodňovej ochrany

Časť 2

URČENIE PRÍPUSTNÝCH, OBMEDZUJÚCICH ALEBO VYLUČUJÚCICH PODMIENOK VYUŽITIA JEDNOTLIVÝCH PLÔCH

ČI.1. Plochy bývania (R1)

1. rozvoj funkcie bývania orientovať na lokality určené pre tieto účely územným plánom v zmysle výkresu č. 2 grafickej časti dokumentácie: v centrálnej časti obce v existujúcich prielukách, rodinné domy v severnej a južnej časti obce na kontaktných plochách k zastavanému územiu, a bytové domy v severovýchodnej časti na kontaktných plochách k zastavanému územiu.
2. využívať v súčasnosti neobývané domy (byty) po potrebnej rekonštrukcii pre účely trvalého bývania
3. využívať netradičné formy získavania nových bytov (nadstavby, podkrovné byty a pod.)
4. výstavbu rodinných domov okrem všeobecných technických podmienok pre výstavbu vyplývajúcich z platnej legislatívy podmieniť splnením týchto regulatívov: dodržať jestvujúcu stavebnú čiaru, stavba bude mať maximálne dve nadzemné podlažia a obytné podkrovia, garáž budovať ako súčasť rodinného domu alebo na jeho pozemku, na pozemkoch rodinných domov je možné vykonávať podnikateľské činnosti (obchod, služby, drobné remeslá), ktoré nemajú negatívny vplyv na životné prostredie,
5. podmienkou realizácie rodinných domov je ich napojenie na inžinierske siete
6. nepovoľovať na plochách rodinných a bytových domov funkcie, ktoré by negatívne vplývali na pohodu bývania a základné zložky životného prostredia
7. podporovať program výstavby sociálnych bytov a štartovacích bytov pre mladé rodiny
8. na zástavbu prednostne využívať jestvujúce prieluky v zástavbe

9. výstavbu bytových domov okrem všeobecných technických podmienok na výstavbu vyplývajúcich z platnej legislatívy podmieniť splnením týchto regulatívov: dodržať počet podlaží v nových lokalitách maximálne dve nadzemné podlažia a obytné podkrovie, prízemie je tiež možné využiť na umiestnenie potrebnej občianskej vybavenosti a služieb pre obyvateľov, zabezpečiť na pozemku parkovacie resp. garážovacie státa v počte min. 1 miesto na 1 byt
10. na nezastavaných plochách poľnohospodárskej pôdy, určených pre rozvoj funkcie bývania je prípustný doterajší spôsob využívania územia ako poľnohospodárskej pôdy

Plochy rodinných domov

- a) hlavná funkcia:
  - bývanie v rodinných domoch
- b) doplnkové funkcie:
  - individuálne garáže k rodinným domom
  - poľnohospodárske samozásobenie, obmedzené na záhradníčenie a chov hydiny
  - zariadenia obchodu, stravovacích služieb, drobné služby a remeslá (nerušiacie funkciu bývania)
- c) neprípustné funkcie:
  - výrobné služby negatívne ovplyvňujúce funkciu bývania
  - čerpace stanice pohonných hmôt
  - veľkochov domácich zvierat

Plochy bytových domov

- a) hlavná funkcia:
  - obytné objekty vo viacpodlažnej zástavbe
- b) doplnkové funkcie:
  - zariadenia technickej vybavenosti
  - detské ihriská a športoviská
  - zariadenia obchodu, drobné služby, administratíva a výroba (nerušiacie funkciu bývania)
- c) neprípustné funkcie:
  - výrobné služby a občianska vybavenosť negatívne ovplyvňujúce funkciu bývania

Čl.2. Plochy občianskej vybavenosti (R2)

1. na rozvoj funkcie občianskej vybavenosti využívať plochy na tieto účely určené v zmysle výkresu č. 2 grafickej časti dokumentácie
2. chrániť územia pre výstavbu nových zariadení občianskej vybavenosti a územné rezervy pre ich výstavbu
3. vytvárať podmienky pre úplnosť, vyváženosť a komplexnosť zariadení obchodu a služieb primerane v nových rozvojových lokalitách
4. nové stavby občianskej vybavenosti okrem všeobecných technických podmienok pre výstavbu vyplývajúcich z platnej legislatívy podmieniť splnením požiadavky zabezpečiť potrebný počet parkovacích miest na vlastnom pozemku
5. riešiť optimálne kapacity jednotlivých druhov zariadení sociálnych služieb, vychádzať pritom z predpokladov demografického vývoja vo vzťahu k vekovej štruktúre obyvateľstva a očakávaného rastu populácie v poproduktívnom veku
6. podporovať realizáciu zariadení pre pobyt, rehabilitáciu a doliečenie poproduktívnej zložky obyvateľstva - geriatrické centrum, kluby, jedálne a stanice opatrovateľskej služby
7. zabezpečiť bezbariérový vstup do verejných budov a primeraný počet parkovacích miest

1. Plochy občianskej vybavenosti
  - a) hlavná funkcia:
    - zariadenia občianskej vybavenosti
  - b) doplnkové funkcie:
    - zariadenia technickej vybavenosti
  - c) neprípustné funkcie:
    - zariadenia výroby a skladov
    - čerpacie stanice pohonných hmôt

ČI.3. Plochy poľnohospodárskej výroby (R3)

1. vytvoriť podmienky pre výstavbu spevnených komunikácií a zriadenie trávnatých plôch pre zníženie prašnosti v areáli
2. zabezpečiť výsadbu izolačnej zelene po obvode poľnohospodárskeho dvora
3. považovať súčasný stav chovaných zvierat na hospodárskom dvore za limitný
4. považovať súčasný stav hydiny na farme za limitný z hľadiska dopadu na obytné územie
5. Plochy poľnohospodárskej výroby
  - a) hlavná funkcia:
    - zariadenia poľnohospodárskej výroby a skladov
    - zariadenia chovu koní a hospodárskych zvierat a hydiny
  - b) doplnkové funkcie:
    - zariadenia technického vybavenia
    - čerpacie stanice PHM
    - zariadenia drobných služieb a remeselnej výroby
    - kompostoviská
  - c) neprípustné funkcie:
    - bývanie
    - šport a rekreácia

ČI.4. Plochy priemyselnej výroby a skladov (R4)

1. nové výrobné zariadenia umiestňovať na plochách na to určených v zmysle výkresu č. 2
2. výstavbu objektov výroby a skladov, okrem všeobecných technických podmienok pre výstavbu vyplývajúcich z platnej legislatívy, podmieniť zabezpečením potrebného počtu parkovacích miest v danom areáli a výsadbou vnútroareálovej zelene na ploche min. 20% z plochy pozemku
3. Plochy priemyselnej výroby a skladov
  - a) hlavná funkcia:
    - zariadenia priemyselnej výroby a skladov
    - drobné služby a výroba
    - zberne a triedenie odpadu
  - b) doplnková funkcia:
    - čerpacie stanice PHM
    - objekty technického vybavenia
  - c) neprípustné funkcie:
    - zariadenia športovo – rekreačné
    - bývanie

ČI.5. Plochy športové (R5)

1. chrániť územie pre výstavbu zariadení športu podľa výkresu č.2 v severnej časti obce
2. vytvárať podmienky pre ďalší rozvoj cykloturistiky budovaním cykloturistických trás
3. rozvíjať služby pre uspokojovanie špecifických záľub návštevníkov, vytvárať podmienky pre rôzne športy (jazdecko, tenis, cyklistika, turistika,...)
4. Plochy športové
  - a) hlavná funkcia:
    - zariadenia športovej vybavenosti
  - b) doplnková funkcia:
    - zariadenia občianskej vybavenosti charakteru ubytovania, stravovania a služieb
    - objekty technickej vybavenosti
  - c) neprípustné funkcie:
    - zariadenia výroby a skladov
    - čerpacie stanice PHM

ČI.6. Plochy záhrad a záhradkárskych lokalít (R6)

1. Plochy záhrad a záhradkárskych lokalít
  - a) hlavná funkcia:
    - záhrada, sad
  - b) doplnková funkcia:
    - drobné stavby (včelín, sklad náradia a pod.)
  - c) neprípustné funkcie:
    - stavby trvalého charakteru (rekreačné a záhradkárske chaty, stavby pre bývanie, občiansku vybavenosť, výrobu)

ČI.7. Plochy rekreácie a CR (R7)

1. využívať jestvujúci stavebný fond, ubytovanie v súkromí
2. vytvoriť podmienky pre možnosti rozvoja cestovného ruchu a rekreácie najmä cyklistickým a peším prepojením na lokality cestovného ruchu a rekreácie v susediacich katastrach
3. Plochy rekreácie a CR
  - a) hlavná funkcia:
    - stavby pre ubytovanie a stravovanie turistov
  - b) doplnková funkcia:
    - športové ihriská
    - drobné stavby (altán, ohniská, krby a pod.)
    - zariadenia doplnkovej občianskej vybavenosti (bufet, požičovňa športových potrieb a pod.)
  - c) neprípustná funkcia:
    - zariadenia výroby a skladov
    - stavby pre trvalé bývanie

ČI.8. Plochy verejnej zelene (R8)

1. chrániť plochy historickej zelene v centre obce a zabezpečiť ich revitalizáciu
2. chrániť sprievodnú zeleň vodných tokov
3. realizovať výsadbu alejí pozdĺž miestnych komunikácií, kde je priestorová možnosť
4. chrániť a udržiavať plochy cintorínov

5. Plochy verejnej zelene
- hlavná funkcia:
    - verejná zeleň
  - doplnkové funkcie:
    - drobná architektúra (sochy, fontány)
    - pešie a cyklistické chodníky, pešie lávky
    - detské ihriská
    - objekty technického vybavenia
  - neprípustné funkcie:
    - bývanie, zariadenia výroby a skladov
    - zariadenia občianskej vybavenosti

ČI.9. Plochy poľnohospodárskej krajiny (R9)

1. Plochy poľnohospodárskej krajiny
- hlavná funkcia:
    - poľnohospodárska výroba zameraná na obhospodarovanie ornej pôdy a ttp
  - doplnkové funkcie:
    - rekreácia
    - agroturistika
  - neprípustné funkcie:
    - fotovoltaické elektrárne
    - veterné parky
    - výstavba rekreačných objektov a zariadení

ČI.10. Plochy lesnej krajiny (R10)

1. Plochy lesnej krajiny
- hlavná funkcia:
    - lesná hospodárska a ochranná činnosť
  - doplnkové funkcie:
    - extenzívne obhospodarovanie horských lúk
    - rekreácia, zameraná na turistiku po vyznačených chodníkoch a cykloturistiku
  - neprípustné funkcie:
    - výstavba rekreačných objektov a zariadení

ČI.11. Regulatívy intenzity využitia územia

Podlažnosťou sa rozumie počet nadzemných podlaží od úrovne okolitého alebo upraveného terénu v zmysle STN. Predmetná podlažnosť sa v zmysle § 43a ods. (1) stavebného zákona vzťahuje na pozemné stavby.

Funkcia:	max. zastavanosť územia	max. podlažnosť
Obytné územie – rodinné domy	30%	2 podlažia+podkrovia
Obytné územia – bytové domy	30%	3 podlažia+podkrovia
Výrobné územia	80%	2 podlažia
Občianska vybavenosť	40%	2 podlažia+podkrovia

Časť 3**ZÁSADY A REGULATÍVY UMIESTNENIA OBČIANSKEHO VYBAVENIA ÚZEMIA**

1. na rozvoj funkcie občianskej vybavenosti využívať plochy na tieto účely určené v zmysle výkresov č. 2 a č.3 grafickej časti dokumentácie
2. chrániť územia pre výstavbu nových zariadení občianskej vybavenosti a územné rezervy pre ich výstavbu
3. vytvárať podmienky pre úplnosť, vyváženosť a komplexnosť zariadení obchodu a služieb primerane v nových rozvojových lokalitách
4. nové stavby občianskej vybavenosti okrem všeobecných technických podmienok pre výstavbu vyplývajúcich z platnej legislatívy podmieniť splnením požiadavky zabezpečiť potrebný počet parkovacích miest na vlastnom pozemku
5. riešiť optimálne kapacity jednotlivých druhov zariadení sociálnych služieb, vychádzať pritom z predpokladov demografického vývoja vo vzťahu k vekovej štruktúre obyvateľstva a očakávaného rastu populácie v poproduktívnom veku
6. podporovať realizáciu zariadení pre pobyt, rehabilitáciu a doliečenie poproduktívnej zložky obyvateľstva - geriatrické centrum, kluby, jedálne a stanice opatrovateľskej služby
7. zabezpečiť bezbariérový vstup do verejných budov a primeraný počet parkovacích miest

Časť 4**ZÁSADY A REGULATÍVY UMIESTNENIA VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA****Čl.1. Zásady a regulatívy dopravy**

1. rešpektovať cestu I/18 Ružomberok – Liptovský Mikuláš v kat. C 11,5/80
2. rešpektovať cesty III/2326 Ľubňa – Liptovské Kľačany a III/2327 Ľubňa - Dúbrava v kategórii MZ 8,5(8,0)/50 v zastavanom území a v kat. C7,5/70 mimo zastavané územie
3. chrániť územie pre výstavbu siete obslužných a prístupových komunikácií a dopravných zariadení v navrhovaných lokalitách podľa výkresov č 2 a 3
4. realizovať v navrhovaných lokalitách RD obslužné a prístupové komunikácie v kategórii MO 6,5/40 s min. jednostranným peším chodníkom a so šírkou uličného priestoru 10 – 12,0m.
5. zabezpečiť a sledovať zásadu, aby všetky požadované nároky na parkovacie a odstavné plochy boli riešené v rámci vlastného pozemku
6. dobudovať sieť peších chodníkov a cyklistických ciest

Čl.2. Zásady a regulatívy verejnej technickej infraštruktúry

1. chrániť koridory trás vodovodných potrubí a plochy ostatných vodárenských zariadení podľa výkresu č.4 „Výkres riešenia verejného technického vybavenia obce“,
2. chrániť koridory trás hlavných zberačov kanalizačnej siete, koridory trás nadväzujúcich uličných stôk a plochu ČOV podľa výkresu č.4
3. odvádzanie a čistenie odpadových vôd z rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie odpadových vôd v zmysle Zákona o vodách č.364/2004 Z.z. a NV SR č. 269/2010 Z.z.
4. chrániť nezastavaný a neoplotený koridor manipulačného priestoru 10 m pozdĺž vodných tokov Kľačianka a Dúbravka a 5m pozdĺž ostatných vodných tokov
5. zabezpečiť výstavbu transformačných staníc podľa výkresu č.4
6. pri rekonštrukcii alebo návrhu nových 22kV elektrických vedení je ich realizácia podmienená osadením zábran proti dosadaniu vtáctva na stĺpy vedenia
7. NN rozvody riešiť s rešpektovaním charakteru zástavby - doporučený je zemný káblový rozvod

8. realizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území tak, aby odtok z daného územia do recipientu nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby

Čl.3. Zásady a regulatívy protipovodňových opatrení

1. pôdny kryt chrániť pred vodnou eróziou uplatnením protierózných pôdochranných a lesotechnických opatrení,
2. zabezpečiť realizáciu povrchových protierózných priekop zachytávajúcich privalové vody,
3. zabezpečiť koryto vodných tokov proti zosuvom pôdy,
4. pri jednotlivých úpravách tokov zachovať prírodný charakter koryta a brehových porastov
5. zabezpečiť pravidelné odstraňovanie nánosov, opravy poškodených brehov a ošetrovanie brehových porastov
6. chrániť koridor manipulačného priestoru pozdĺž vodohospodársky významných vodných tokov Kľačianka a Dúbravka 10m a u ostatných vodných tokov 5m na obe strany
7. výstavbu v blízkosti vodných tokov podmieniť vypracovaním hladinového režimu a objekty umiestňovať nad hladinu Q100-ročnej veľkej vody
8. rešpektovať prirodzené meandrovanie vodných tokov, zabezpečiť spomaľovanie odtoku povrchových vôd z predmetného územia
9. navrhovanú ČOV umiestnenú na ľavom brehu toku Kľačianka zabezpečiť protipovodňovou ochranou pred prietokom Q100-ročnej veľkej vody
10. v prípade vyhlásenia rozsahu inundačného územia vodných tokov v zmysle ustanovení zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v tomto území neumiestňovať žiadne stavby
11. výsadbu porastov v blízkosti vodných tokov odsúhlasiť s SVP, OZ Povodie Váhu, Piešťany
12. v záujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so zákonom č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami

Časť 5

ZÁSADY A REGULATÍVY ZACHOVANIA KULTÚRNOHISTORICKÝCH HODNÔT, OCHRANY A VYUŽÍVANIA PRÍRODNÝCH ZDROJOV, OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY, VYTVARANIA A UDRŽIAVANIA EKOLOGICKEJ STABILITY VRÁTANE PLÔCH ZELENE

Čl.1. Zásady a regulatívy ochrany kultúrnych hodnôt

1. zachovať, udržiavať a regenerovať historický pôdorys obce, pôdorysné a priestorové riešenie novej výstavby musí korešpondovať s historickou štruktúrou a parceláciou,
2. uplatňovať tradičný vzhľad domov uplatňovaním prvkov ľudovej architektúry, najmä typické zastrešenie domov a primeranú hmotu a farebnosť
3. rešpektovať §30 ods.1 pamiatkového zákona - všeobecné podmienky pri ochrane pamiatkového fondu, podľa ktorého je každý subjekt povinný správať sa tak, aby svojim konaním neohrozil základnú ochranu neodkrytých archeologických nálezísk a nespôsobil nepriaznivé zmeny ich stavu. V prípade zistenia resp. narušenia archeologických nálezov počas terénnych úprav musí nálezca alebo osoba zodpovedná za vykonávanie prác ihneď ohlásiť nález Krajskému pamiatkovému úradu (KPÚ) v Žiline. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky KPÚ alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou. Do obhliadky je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu. Zničeniu a odcudzeniu, pokiaľ o ňom nerozhodne stavebný úrad po dohode s KPÚ Žilina. Podľa §40 pamiatkového zákona archeologický nález môže vyzdvihnúť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu.
4. pri akejkoľvek stavebnej a inej činnosti na riešenom území, pri ktorej dôjde k zásahom do terénu, musí byť oslovený KPÚ Žilina, ktorého záväzné stanovisko bude podkladom pre vydanie

územného rozhodnutia a stavebného povolenia. V oprávnených prípadoch bude rozhodnutím KPÚ Žilina uplatnená požiadavka na zabezpečenie archeologického výskumu.

5. za pamätihodnosti obce považovať: objekt modlitebne, drevenú a murovanú zvonicu, prícestné kríže a božie muky v katastri obce

ČI.2. Zásady a regulatívy ochrany prírodných hodnôt

1. rešpektovať územie Národného parku Nízke Tatry s 3. stupňom ochrany a jeho ochranné pásmo s 2. stupňom ochrany, zdokumentované vo výkrese č. 6
2. rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability na nadregionálnej a regionálnej a miestnej úrovni, tiež interakčné prvky v krajine a lokality s výskytom chránených druhov rastlín a živočíchov zdokumentované vo výkrese č. 6
3. zachovať typickú rázovitú krajinnej štruktúry a ochranu krajinných scenérií a krajinného obrazu pred znehodnotením nevhodnou činnosťou
4. nepripustiť na poľnohospodárskej pôde mimo zastavané územie obce umiestnenie fotovoltaiických ani veterných elektrární
5. vylúčiť všetky činnosti v alúviách vodných tokov, rešpektovať brehové porasty vodných tokov a v priestoroch bez vzrastlej vegetácie ponechať pozdĺž vodných tokov ochranné pásmo bez zásahov
6. nutné opravy a úpravy vodných tokov z dôvodov ochrany napr. pred prívalovými povodňovými vodami, prípadne z dôvodov podmývania a zosuvov realizovať ekologicky prijateľným spôsobom tak, aby sa v maximálnej miere zachoval prírodný charakter toku a bez zmeny trasy toku
7. podporovať doplnenie mimolesnej drevinovej vegetácie a jej rovnomerné rozmiestnenie v krajine tak, aby umožňovala prepojenie jednotlivých významných krajinných prvkov (lesy, rieky, lúky, pasienky a i.) a aby umožňovala migráciu živočíšnych druhov medzi nimi
8. rešpektovať a zachovať súvislé lesné porasty v južnej časti riešeného územia nadväzujúce na územie Národného parku Nízke Tatry
9. nevnašať do prírodného prostredia voľnej krajiny a do intravilánu mesta nepôvodné a zároveň invázne druhy rastlín
10. zachovať skupinovú a líniovú nelesnú drevinnú vegetáciu, významnú z hľadiska biodiverzity a štruktúry krajiny
11. lúčno-pasienkové lokality kosiť (spásať) a nelesnú drevinovú vegetáciu chovajúcu sa sukcesne s agresívnym zarastaním v dôsledku absencie kosenia (pasenia) udržiavať v únosnej miere
12. vylúčiť devastáčne zásahy v krajine, ktoré by mohli spôsobiť zhoršenie existenčných podmienok a biotickej integrity rastlín a živočíchov
13. pre náhradnú výsadbu zelene využívať plochy cintorína, nové plochy verejnej zelene a doplnenie brehových porastov vodných tokov. Vysádzať je potrebné najmä miestne druhy drevín
14. posilniť tvorbu mokradných spoločenstiev
15. zabezpečiť aplikáciu návrhu MÚSES do Projektu pozemkových úprav s dôrazom na implementáciu plošných a líniových prvkov zelene
16. zabezpečiť ochranu výhradných ložísk rúd proti znemožneniu alebo sťaženiu ich dobývania, rešpektovať hranice chránených ložiskových území a dobývacích priestorov a nevyužívať ich na rekreačné účely

Časť 6**ZÁSADY A REGULATÍVY STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE**

1. rešpektovať koncepciu likvidácie domového a komunálneho odpadu v zmysle Programu odpadového hospodárstva
2. zrealizovať izolačnú zeleň po obvode poľnohospodárskeho dvora na severe obce, športového areálu a píly na juhu obce, v pásoch izolačnej zelene navrhnuť skladbu drevín s vysokou izolačnou schopnosťou
3. rešpektovať pásma hygienickej ochrany od poľnohospodárskych dvorov a neumiestňovať v nich obytnú zástavbu
4. neuvažovať s rozširovaním chovu hospodárskych zvierat na poľnohospodárskom dvore v severnej časti obce, ktorý je v kontakte s obytným územím
5. rešpektovať limity prípustného znečistenia ovzdušia, vody, pôdy, hranice hlučnosti vyplývajúce z hygienických noriem
6. rešpektovať ochranné pásma ČOV a cintorínov
7. zrealizovať obnovu a výsadbu zelene v existujúcich a navrhovaných plochách, zabezpečiť jej pravidelnú údržbu
8. zabezpečiť realizáciu a zhodnocovanie separovaného zberu domového odpadu v zbernom dvore
9. zhodnocovanie biologického odpadu zabezpečiť v individuálnych kompostéroch resp. kompostoviskách
10. rešpektovať územia s aktívnymi svahovými deformáciami ako nevhodné pre akúkoľvek výstavbu
11. vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných svahových deformácií posúdiť inžiniersko - geologickým prieskumom
12. vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s identifikovaným stredným radónovým rizikom posúdiť podľa zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia
13. realizovať opatrenia voči nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy na sídelné prostredie:
  - a) opatrenia voči častejším a intenzívnejším vlnám horúčav:
    - zabezpečiť zvyšovanie podielu vegetácie a vodných prvkov
    - zabezpečiť a podporovať zamedzovanie prehrievania stavieb (vhodná orientácia, tepelná izolácia, tienenie)
    - podporovať a využívať vegetáciu, svetlé a odrazové povrchy na budovách a v dopravnej infraštruktúre
    - zabezpečiť prispôbenie výberu drevín pre výsadbu meniacim sa klimatickým podmienkam
    - vytvárať komplexný systém plôch zelene v prepojení do kontaktných hraníc sídla a do priľahlej krajiny
  - b) opatrenia voči častejšiemu výskytu silných vetrov a víchric:
    - zabezpečiť a podporovať výsadbu spoločenstiev drevín v extraviláne
    - zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu statickej a ekologickej stability stromovej vegetácie
    - zabezpečiť dostatočnú odstupovú vzdialenosť stromovej vegetácie v blízkosti elektrického vedenia
    - zabezpečiť a podporovať realizáciu opatrení proti veternej erózii (výsadba vetrolamov, živé ploty a pod.)
  - c) opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha:
    - podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody
    - zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach
    - zabezpečiť opatrenia voči riziku lesných požiarov

d) opatrenia voči častejšiemu výskytu intenzívnych zrážok:

- zabezpečiť udržiavanie a rozširovanie plôch s vegetáciou lesných spoločenstiev
- zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení nevrhnutých ohľaduplne k životnému prostrediu
- zabezpečiť a podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajinej pokrývky, s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov v extraviláne a minimalizovaním podielu nepriepustných povrchov v zastavanom území
- zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu dažďových vôd v sídle
- zabezpečiť a podporovať renaturáciu a ochranu tokov a mokradí
- usmerniť odtokové pomery pomocou drobných hydrotechnických opatrení
- zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii a zosuvom pôdy

Časť 7**VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE**

Hranica navrhovaného zastavaného územia je vyznačená v grafickej časti dokumentácie vo výkrese č. 2. Navrhovaná hranica zastavaného územia mesta predstavuje obalovú krivku všetkých navrhovaných funkčných plôch, ktoré presahujú súčasne zastavané územie. Hranica súčasne zastavaného územia je navrhovaná na rozšírenie v severnej a južnej časti obce o plochy navrhovaných lokalít bývania a výroby, v severnej časti o plochy športu.

Časť 8**VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV****1. Ochranné pásma pohrebísk**

Ochranné pásmo pohrebiska (cintorína) podľa zákona NR SR c. 470/2005 Z.z. o pohrebníctve a o zmene a doplnení zákona c. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov je 50m.

2. Pásma hygienickej ochrany

- a) Pásmo hygienickej ochrany čistiare odpadových vôd (ČOV) je v zmysle STN 75 6401 stanovené na 100m od vonkajšieho okraja objektov ČOV k okraju obytnej zástavby.
- b) Pásmo hygienickej ochrany od poľnohospodárskeho dvora je vymedzené 50 m od oplotenia dvora
- c) Pásmo hygienickej ochrany od farmy pre výkrm brojlerov je vymedzené 500m od oplotenia areálu

3. Ochranné pásma dopravných stavieb

- a) pre cesty I. triedy 50 m na každú stranu mimo zastavané územie obce
- b) pre cesty III. triedy 20 m na každú stranu mimo zastavané územie obce
- c) v zastavanom území platí pre všetky miestne komunikácie ochranné pásmo 6 m od okraja vozovky.
- d) ochranné pásma Letiska pre letecké práce v poľnohospodárstve Jasná:
Výškové obmedzenie stavieb, zariadení, stavebných mechanizmov, porastov a pod. je stanovené:
  - ochranným pásmom vodorovnej roviny s výškovým obmedzením 669,33 m n.m. Bpv
  - ochranným pásmom vzletovej roviny (sklon 2% - 1:50) s výškovým obmedzením 651,4 – 658,15 m n.m. Bpv,Ďalšie obmedzenia sú stanovené:
  - ochranným pásmom s obmedzením stavieb vzdušných vedení VN a VVN (vedenie musí byť vedené podzemným káblom).

4. Ochranné pásma technickej infraštruktúry:

- a) 400 kV vzdušné el. vedenie - 25 m od krajného vodiča na každú stranu
- b) 220 kV vzdušné el. vedenie - 20 m od krajného vodiča na každú stranu
- c) 22 kV vzdušné el. vedenie - 10 m od krajného vodiča na každú stranu
- d) 1,5m u vodovodného potrubia
- e) 1,5 m u kanalizačného potrubia

5. Ochranné pásma lesa

Ochranné pásmo lesa v zmysle ust. §10 ods.1) zák.č. 326/2005 Z.z. je stanovené vo vzdialenosti 50 m od hranice lesných pozemkov

6. Ochranné pásmo NAPANT

Ochranné pásmo Národného parku Nízke Tatry zasahuje časť katastrálneho územia obce, platí v ňom 2. stupeň ochrany

7. Ochranné pásma vodných tokov

- a) ochranné pásmo vodohospodársky významných vodných tokov min. 10m od brehovej čiary resp. vzdušnej päty hrádze obojstranne
- b) ochranné pásmo ostatných vodných tokov 5m od brehovej čiary obojstranne
- c) v ochrannom pásme nie je prípustná orba, výstavba objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí a nutné je zachovať prístup mechanizácie k pobrežným pozemkom pre výkon správy vodných tokov
- d) pri výkone správy vodných tokov a vodných stavieb alebo zariadení môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky – pozemky do 10m od brehovej čiary pri vodohospodársky významných vodných tokoch a 5m od brehovej čiary pri ostatných vodných tokoch. Pobrežné pozemky sú súčasťou ochranného pásma.

Časť 9**PLOCHY NA VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY, NA VYKONANIE DELENIA A SCEĽOVANIA POZEMKOV, NA ASANÁCIU A NA CHRÁNENÉ ČASTI KRAJINY**

Plochy na verejnoprospešné stavby sú vymedzené vo výkrese č.2 a 3 a týkajú sa plôch stavieb dopravy (obslužné a prístupové komunikácie, pešie komunikácie, cyklotrasy), plôch technickej infraštruktúry (vodojemy, ČOV, trafostanice a protipovodňové hrádze) a plôch občianskej vybavenosti (zdravotné a sociálne služby, hasičská zbrojnica, zberný dvor, športové ihriská a verejná zeleň). V riešenom území sa nenavrhujú plochy určené na vykonanie delenia a sceľovania pozemkov, na asanáciu a na chránené časti krajiny.

Časť 10**URČENIE, NA KTORÉ ČASTI JE POTREBNÉ OBSTARAŤ, SCHVÁLIŤ ÚZEMNÝ PLÁN ZÓNY**

Z hľadiska potreby ďalšieho rozpracovania rozvojových zámerov uvedených v ÚPN obce a určenia regulácií rozvojových zámerov je potrebné formou územného plánu zóny riešiť navrhované lokality pre rozvoj obytnej funkcie (lokalita rodinných domov a lokalita bytových domov) v severnej časti obce, športové plochy a plochu centrálného priestoru obce.

Časť 11 ZOZNAM VEREJNOPROSPEŠNÝCH STAVIEB

Ako verejnoprospešné stavby v riešenom území obce Ľubela sa stanovujú:

VPS 1. stavby dopravy

- 1.1 cyklotrasa a peší chodník do Liptovských Kľačian
- 1.2 cyklotrasa a peší chodník do Dúbravy
- 1.3 miestne cyklotrasy
- 1.4 turistický chodník s vyhladkovým miestom
- 1.5 vybudovanie a rekonštrukcia siete obslužných a prístupových komunikácií
- 1.6 sieť verejných peších komunikácií

VPS 2. stavby technickej infraštruktúry

- 2.1 rozšírenie vodojemu a rozšírenie spotrebnej vodovodnej siete
- 2.2 vybudovanie splaškovej kanalizácie v obci a ČOV
- 2.3 trafostanica 22/0,4 kV
- 2.4 telekomunikačná sieť
- 2.5 protipovodňové opatrenia na vodných tokoch

VPS 3. stavby občianskej vybavenosti

- 3.1 rekonštrukcia a prístavba zdravotného strediska, sociálne služby
- 3.2 rekonštrukcia kultúrneho domu
- 3.3 prístavba hasičskej zbrojnice
- 3.4 zberný dvor
- 3.5 športové ihriská

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno podľa § 108 zákona č. 50/1976 Zb. O územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

3. DOPLŇUJÚCE ÚDAJE

Všetky číselné údaje, grafy a tabuľky sú uvedené priamo v Sprievodnej správe ÚPN-O Lúbeľa v časti 2. Riešenie územného plánu.

4. DOKLADOVÁ ČASŤ

Doklady z procesu prerokovania, zabezpečenia súhlasov po prerokovaní, preskúmania a schválenia ÚPN-O Ľubeľa budú priložené po schválení územného plánu.